



Latvijas Ģeotelpiskās  
informācijas aģentūra

# ***KĀ SAUKSIM VERVERU KRAUJU?***

## **leskats dabas pieminekļu nosaukumu problemātikā**

Latvijas Universitātes 75. zinātniskā konference  
Zemes un vides zinātņu nozare  
sekcija „Ģeomātika”  
03.02.2017.

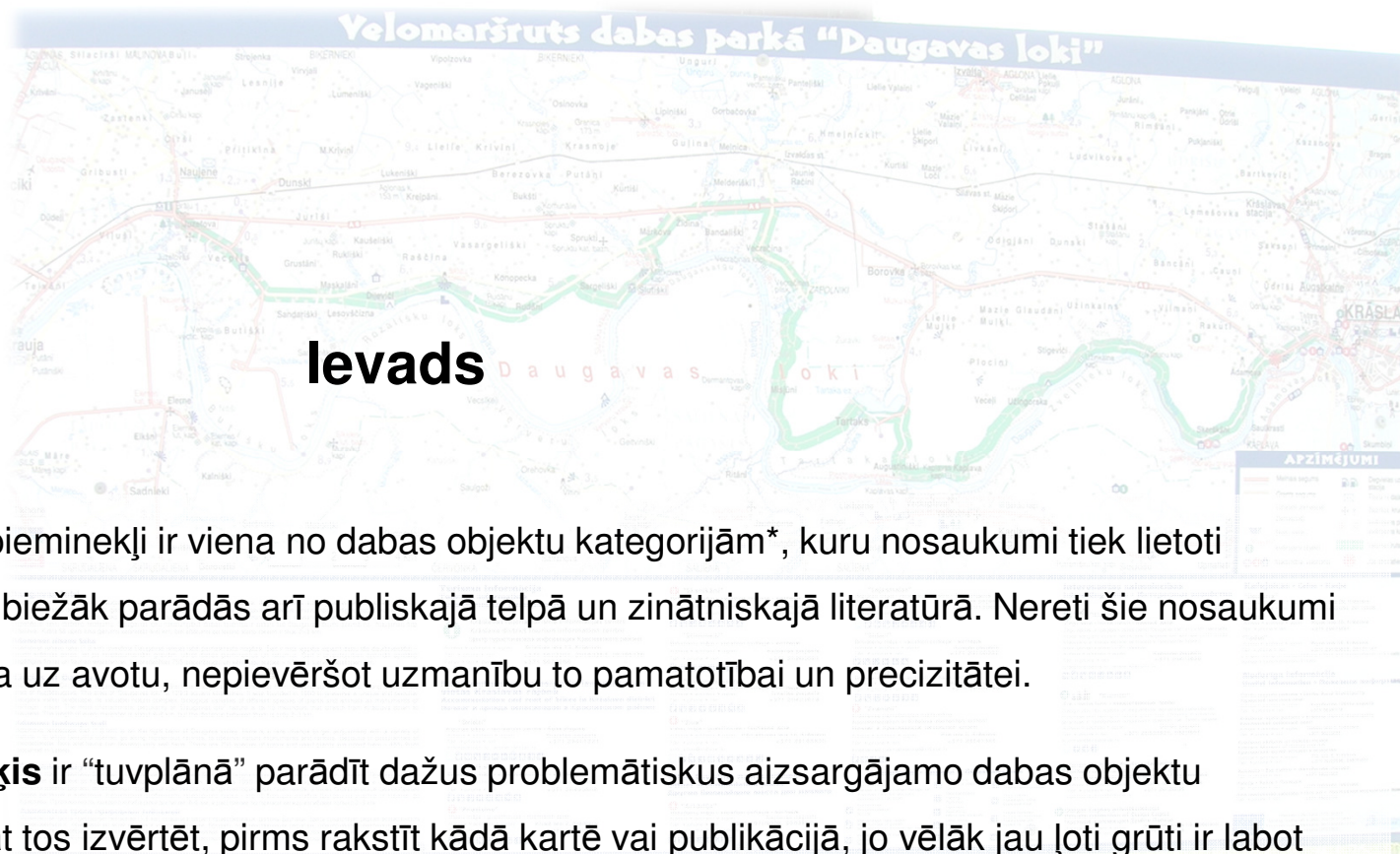
**Otīlija Kovaļevska**

LGIA Ģeodēzijas un Kartogrāfijas departamenta Kartogrāfijas nodaļa, Toponīmikas laboratorija





Latvijas Ģeotelpiskās  
informācijas aģentūra



Aizsargājamie dabas pieminekļi ir viena no dabas objektu kategorijām\*, kuru nosaukumi tiek lietoti normatīvajos aktos un biežāk parādās arī publiskajā telpā un zinātniskajā literatūrā. Nereti šie nosaukumi tiek pārrakstīti no avota uz avotu, nepievēršot uzmanību to pamatotībai un precizitātei.

Šīs prezentācijas **mērķis** ir “tuvplānā” parādīt dažus problemātiskus aizsargājamo dabas objektu nosaukumus un rosināt tos izvērtēt, pirms rakstīt kādā kartē vai publikācijā, jo vēlāk jau ļoti grūti ir labot rakstītos avotos (īpaši normatīvajos aktos) ieviesušos kļūdainus vietvārdus.

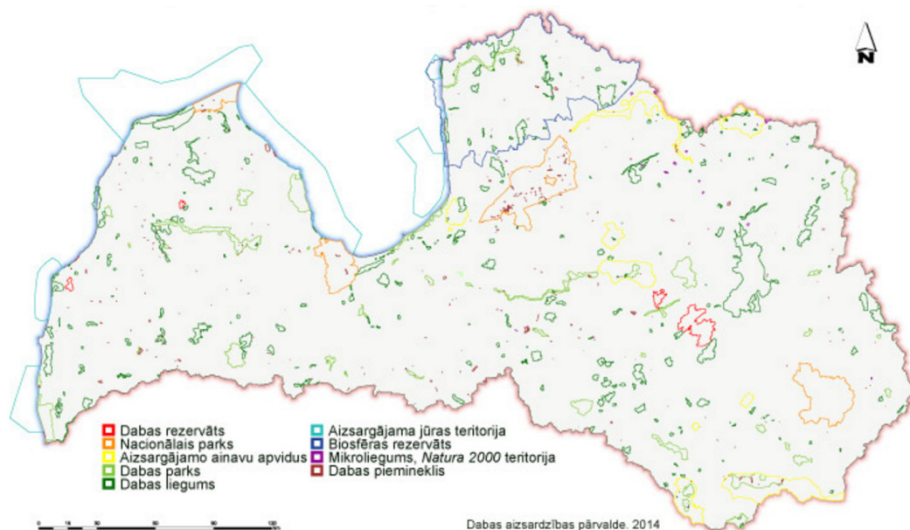
Informācija iegūta, salīdzinot aizsargājamo dabas objektu sarakstus ar vietvārdiem Latvijas Vietvārdu datubāzē un LĢIA Karšu pārliūkā (kur vietu nosaukumi lielākoties ir gadu gaitā ievākti uz vietas pagastos un lielā mērā arī valodnieciski pārbaudīti).

\* Līdzās ezeriem un upēm, kuru saraksti atrodami LR Civillikuma pielikumos (*Publisko ezeru un upju saraksts; Ezeru saraksts, kuros zvejas tiesības pieder valstij; Upju vai to daļu saraksts, kurās zvejas tiesības pieder vienīgi valstij* – sk. <http://likumi.lv>).

# Šobrīd (2017) Latvijā ar likumu vai MK noteikumiem ir apstiprinātas

## 683 īpaši aizsargājamas dabas teritorijas:

- 4 nacionālie parki
- 1 biosfēras rezervāts
- 4 dabas rezervāti
- 42 dabas parki
- 9 ainavu apvidi
- 7 jūras teritorijas
- 261 dabas liegums
- 355 dabas pieminekļi



### LIKUMI

Likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" pielikums

#### Latvijas *Natura 2000* — Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju saraksts

(Pielikums 15.09.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.06.2007., 18.06.2009., 28.04.2011. un 19.12.2013. likumu, kas stājas spēkā 11.01.2014.)

Nr. p.k.	Tips	Vietas kods	Teritorijas kategorija un nosaukums
1.	C	LV0000110	dabas liegums "Augstroze"

#### Ministru kabineta noteikumi Nr.131

Rīgā 2001.gada 20.martā (prot. Nr.12 10.§)

#### Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem

Izdoti saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 13.panta otro daļu

Noteikumi nosaka šādus dabas pieminekļus – aizsargājamus dendroloģiskos stādījumus:

Nr. p.k.	Nosaukums	Administratīvā teritorija	Novada teritoriālā vienība	Shēma, robežu apraksts
1.	Kokneses parks	Kokneses novads	Kokneses pagasts	1.pielikums
2.	Skriveru dendrārijs	Skriveru novads		2.pielikums

#### Ministru kabineta noteikumi Nr. 175

Rīgā 2001.gada 17.aprīlī (prot. Nr.18 7.§)

#### Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem

Izdoti saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 13.panta otro daļu

Noteikumi nosaka šādus dabas pieminekļus – aizsargājamus ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos dabas pieminekļus:

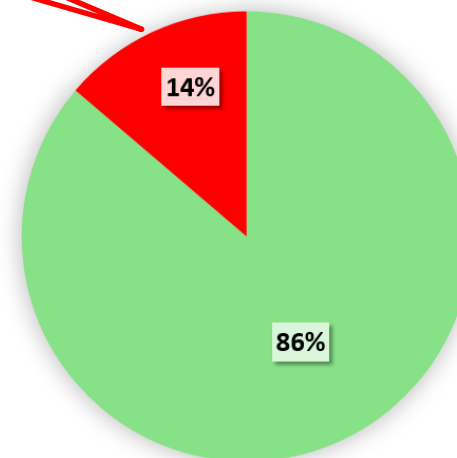
Nr. p.k.	Nosaukums	Administratīvā teritorija	Novada teritoriālā vienība	Shēma, robežu apraksts
1	2	3	4	5
1.	Cepļa (Jaunzemju) dolomita atsegums	Aizkraukles novads	Aizkraukles pagasts	1.pielikums
2.	Klintaines sausgultne un karsta kritenes	Pļaviņu novads	Klintaines pagasts	2.pielikums

Kaut arī minētie likumi **attiecas uz teritorijām**, nevis to nosaukumiem, tajos iekļautie aizsargājamo dabas objektu saraksti ietver dabas objektu nosaukumus.

Vairums šo nosaukumu (**~86 %**) saskan ar Latvijas Vietvārdu datubāzē esošajiem un tautā lietotajiem vietvārdiem.

Tomēr daļa (**~14 %**) no vietvārdiem šajos sarakstos ir problemātiski vai pat kļūdaini, un to klātbūtne likumdošanas aktos un informācijas telpā – no reklāmas stendiem līdz pat zinātniskajai literatūrai – labu iespaidu nerada.

Aizsargājamās teritorijas kategorija	Aizsargājamo teritoriju skaits	Problemātiski nosaukumi
Nacionālie parki	4	0
Biosfēras rezervāts	1	0
Dabas parki	42	8
Aizsargājamo ainavu apvidi	9	1
Dabas liegumi	261	~70
Dabas rezervāti	4	0
Aizsargājamās jūras teritorijas	7	0
Dabas pieminekļi	355	~15
Kopā	683 (100%)	~94 (~14%)

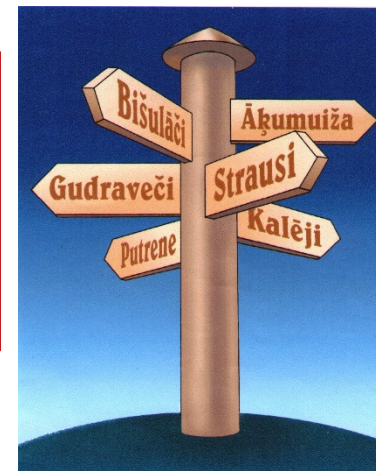




Latvijas Ģeotelpiskās  
informācijas aģentūra

## Vietvārdu datubāze

Publiskā versija  
7. izdevums  
Publicēta 2015. gada 30. septembrī



Tā kā vairums attiecīgo objektu nosaukumu (līdz ar variantiem un papildinformāciju) ir atrodami Latvijas Vietvārdu datubāzē un tiek lietoti jaunākajās Latvijas topogrāfiskajās kartēs, kur to precizitātei dažādos aspektos tiek pievērsta īpaša uzmanība, paveras iespēja šo situāciju normalizēt.

### Datu meklēšanas nosacījumi

Administratīvā teritorija	Reģions: <input type="text" value="Visi reģioni"/>
	Novads, pagasts: <input type="text"/>
Objekta veids	<input type="text"/>
Nosaukuma daļa	<input type="text"/>
Atlasīto objektu skaits vienā lapā:	<input type="text" value="50"/>

Ministru kabineta noteikumi Nr.50

Rīgā 2012.gada 10.janvārī (prot. Nr.2 31.§)

## Vietvārdu informācijas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Ģeotelpiskās informācijas likuma 18.panta pirmo daļu  
un Valsts valodas likuma 18.panta piekto daļu*

Īpaši aktuāli tas kļuvis “Vietvārdu informācijas noteikumu” izpildes kontekstā.

## 42 dabas parki – 8 problemātiski nosaukumi

<b>Adamovas ezers</b> / Odumovas ezers, Adamovas ezers	Rēzeknes nov.	legājusies "literarizētā" forma. Izvēloties pamatnosaukumu, VDB dota priekšroka vietējam nosaukuma variantam.
<b>Cārmaņa ezers</b> / Cārmins (Cārmina ezers)	Krāslavas nov.	<b>Kļūdainis nosaukums</b>
<b>Cirīša ezers</b> / Cirišs	Aglonas nov.	Precizējams nosaukums
<b>Dridža ezers</b> / Dreidzs	Krāslavas nov.	<b>Kļūdainis nosaukums</b>
<b>Driksnas sils</b> / Driksnu sils	Madonas nov.	Precizējams nosaukums
<b>Medumu ezeraine</b> / Medums, Meduma ezers	Daugavpils nov.	Precizējams nosaukums
<b>Numernes valnis</b> / Nūmierne (of. Nūmierņa)	Kārsavas nov.	<b>Kļūdainis nosaukums</b>
<b>Pinku ezers</b> / Piņķezers (Piņķu ezers)	Kuldīgas nov.	<b>Kļūdainis nosaukums</b>

## 9 aizsargājamo ainavu apvidi – 1 problemātisks nosaukums

<b>Nīcgaļes meži</b> / Neicgaļa mežs	Daugavpils nov.	legājusies "literarizētā" forma. Izvēloties pamatnosaukumu, VDB dota priekšroka vietējam nosaukuma variantam.
--------------------------------------	-----------------	---

## 261 dabas liegums – 70 problemātiski nosaukumi

Aizdumbles purvs / Dumbļa pors	Viesītes nov.	Precizējams nosaukums
Aklais purvs / Jūgu purvs	Jaunjelgavas nov.	Precizējams nosaukums
Alsungas meži / (atrodas 9 km DRR no Alsungas); blakus ir purvs: Mazais Tīrlauks	Alsungas nov.	Jāapsver iespēja mainīt dabas lieguma nosaukumu, jo Alsungas meži atrodas 9 km DRR no Alsungas
Ašenieku purvs / Ašinieku purvs (Ašīnīku pūrs)	Vārkavas nov.	Precizējams nosaukums
Ašu purvs / Ezera purvs / Azara pūrs	Apes nov.	Precizējams nosaukums
Bardinska ezers / Pastaru ezers	Ilūkstes nov.	Precizējams nosaukums
Daikņu īvju audze / Daiki (vs.) – Daiku īvju audze	Dundagas nov.	Kļūdaini nosaukums
Druviņu tīrelis / Novadu tīrelis	Ventspils nov.	Precizējams nosaukums
Dunika / Tīrs	Rucavas nov.	Precizējams nosaukums
Dūres mežs / (atrodas 7 km ZZA no Dūres)	Gulbenes nov.	Jāapsver iespēja mainīt dabas lieguma nosaukumu, jo Dūres mežs atrodas 7 km ZZA no Dūres
Dzelves-Kroņa purvs / Dzelves purvs	Sējas nov.	Precizējams nosaukums
Eglone / – upes nos. ir Eglona	Jēkabpils nov.	Kļūdaini nosaukums
Grebļukalns / Kausa kalns	Zilupes nov.	Precizējams nosaukums
Gulbinkas purvs / Guļbinka / Gūbins	Ciblas nov.	Kļūdaini nosaukums
Gulbju un Platpirovas purvs / Ļebedinca pūrs	Ciblas nov.	Precizējams nosaukums
Kadājs / Kadajs	Gulbenes nov.	Kļūdaini nosaukums
Kaušņu purvs / Kaušņu purvs	Jēkabpils nov.	Kļūdaini nosaukums

## Problemātiski dabas liegumu nosaukumi (turp.)

Kāla ezera salas / Kālezers	Madonas nov.	Precizējams nosaukums
Kārķu purvs / Bezdibeņa purvs	Valkas nov.	Precizējams nosaukums
Klagatu purvs / Klagata	Limbažu nov.	Precizējams nosaukums
Klešniku purvs / Kļešņiku pūrs	Ciblas nov.	Precizējams nosaukums
Ķirbas purvs / Ķirba	Rucavas pag.	Precizējams nosaukums
Lielais Pelečāres purvs / Lielais purvs	Līvānu, Riebiņu, Varakļānu nov.	Precizējams nosaukums
Pemmes purvs / Pemmas purvs	Krimuldas nov.	Neprecīzs nosaukums
Lielpurvs / Zābaku purvs	Alojas nov.	Precizējams nosaukums
Ļubasts / Ļūbasts	Daugavpils nov.	Kļūdainš nosaukums
Maņģenes meži / Maņģenes mežs	Kuldīgas nov.	Kļūdainš nosaukums
Matkules meži / Dziru mežs	Kandavas nov.	Precizējams nosaukums
Medumu ezera salas / Meduma ezers	Daugavpils nov.	Precizējams nosaukums
Motrines ezers / Motrīnes ezers	Baltinavas nov.	Precizējams nosaukums
Nagļu un Ansiņu purvs / Nagļu tīrelis un Baltais purvs / Ansiņu purvs	Ventspils nov.	Kļūdainš nosaukums
Niedrāju-Pilkas purvs / Pilkas purvs	Limbažu nov.	Precizējams nosaukums
Nīgrandes meži / Pauzeru mežs	Saldus nov.	Precizējams nosaukums
Ojatu ezers / Ojots / Ojotnīku ezers	Dagdas nov.	Precizējams nosaukums
Oviši / Oviši	Ventspils nov.	Precizējams nosaukums
Paltupes meži / Patrupe (upe), Patrupi (vs.)	Viesītes nov.	Kļūdainš nosaukums
Paņemūnes meži / Straumēnu mežs	Bauskas nov.	Precizējams nosaukums
Pašulienes mežs / Grīnvaldes mežs / Ošu mežs	Ilūkstes nov.	Precizējams nosaukums



## Problemātiski dabas liegumu nosaukumi (turp.)

Pāvilostas pelēkā kāpa / Āķagala kāpas	Pāvilostas nov.	Precizējams nosaukums
Pelcīšu purvs / Pelcene	Ventspils nov.	Kļūdains nosaukums; purvam ir pašam savs vārds
Pelēču ezera purvs / Pelēča ezers	Preiļu nov.	Precizējams nosaukums
Piešdanga / Piesi (vs.), Piesu kapi	Ventspils nov.	Kļūdains nosaukums
Pļieņciema kāpa / Baltā kāpa	Engures nov.	Precizējams nosaukums
Plunču ezera krasts / Pluncezers	Talsu nov.	Precizējams nosaukums
Posolnīca / Posolnīcu kalni	Viļakas nov.	Precizējams nosaukums
Riesta-Džūkstenes purvs / Džūkstenis	Tukuma nov.	Precizējams nosaukums
Rožu purvs / Pliksnis un Ošānu purvs	Salas nov.	Precizējams nosaukums
Rukšu purvs / Rukšpurs	Dundagas nov.	Precizējams nosaukums
Rušonu ezera salas / Rušons (Rušiuns)	Riebiņu nov.	Precizējams nosaukums
Sedas purvs / Sedas tīrelis	Strenču nov.	Precizējams nosaukums
Skujines ezers / Skujiņu ezers	Ilūkstes nov.	Iespējams, precizējams VDB pamatnosaukums
Spulģu purvs / Spuldzenieku purvs	Jēkabpils nov.	Precizējams nosaukums
Starinas mežs / Starina	Krāslavas nov.	Precizējams nosaukums
Supes purvs / Sūpes purvs	Viesītes nov.	Precizējams nosaukums
Šķību purvs / Lielais (Šķībes) purvs	Kokneses nov.	Precizējams nosaukums
Tebras ozolu meži / Liepiens	Aizputes nov.	Precizējams nosaukums
Timsmāles ezers / Baltezers	Krustpils nov.	Iespējams, precizējams VDB pamatnosaukums
Tīreļu purvs / Akmiņkroga purvs	Jēkabpils nov.	Precizējams nosaukums
Tīšezers / Tīsezers	Ventspils nov.	Kļūdains nosaukums

## Problemātiski dabas liegumu nosaukumi (turp.)

Ungurpils meži / – (atrodas 6 km ZZR no Ungurpils ciema)	Alojas nov.	Būtu jāapsver iespēja mainīt dabas lieguma nosaukumu, jo Ungurpils meži atrodas 6 km ZZR no Ungurpils
Vadaiņu purvs / Vadaiņa purvs	Valkas nov.	Precizējams nosaukums
Vīķu purvs / Ezera pope	Auces nov.	Precizējams nosaukums
Vjadas meži / Vāda (u.)	Viļakas nov.	Precizējams nosaukums
Zaļezera purvs / Zālezers, Ezera purvs	Vecumnieku nov.	Precizējams nosaukums
Zemgaļu purvs / Griķlībpurs	Talsu nov.	Precizējams nosaukums
Zepu mežs / Svempene	Gulbenes nov.	Precizējams nosaukums
Zvirgzdenes ezera salas / Zvirgzdīnes ezers	Ciblas nov.	Precizējams nosaukums

## 355 dabas pieminekļi – 14 problemātiski nosaukumi

Randātu klintis / Randatu iezis	Apes nov.	Precizējams nosaukums
Stiglavas atsegumi / Stiglovas atsegumi	Viļakas nov.	Precizējams nosaukums
Elpju iezis / Elpu iezis	Līgatnes nov.	Precizējams nosaukums
Ēdernieku klintis / Edernieku iezis	Pārgaujas nov.	Precizējams nosaukums
Daugavas Vārti (Slutišķu un Ververu krauja) / Slutišķu un Virveļu krauja	Daugavpils nov.	Precizējams nosaukums
Sandarišķu karengravas / Sandarišķu karengravas	Daugavpils nov.	Precizējams nosaukums
Ātraiskalns / Ātrais kalns	Skrundas nov.	Precizējams nosaukums
Ežurgu Sarkanās klintis / Ežurgas klintis	Salacgrīvas nov.	Precizējams nosaukums
Plusona dižakmens / Plisūna akmens	Ludzas nov.	Kļūdainais nosaukums
Bolēnu Acu avots / Bolēnu Veselības avots	Madonas nov.	Precizējams nosaukums

## Daži piemēri

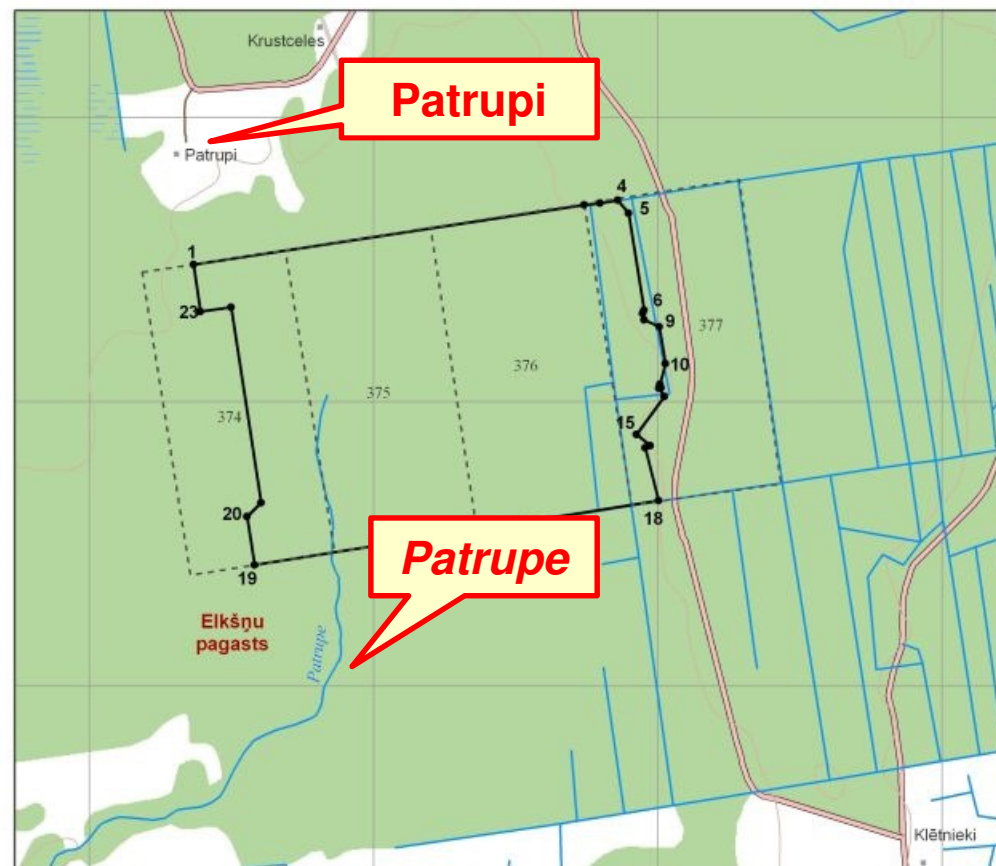
**Patrupes** krastos pie **Patrupiem** (vs.) –  
dabas liegums “**Paltupes meži**”?



Paltupes meži



Foto: A.Stepanova

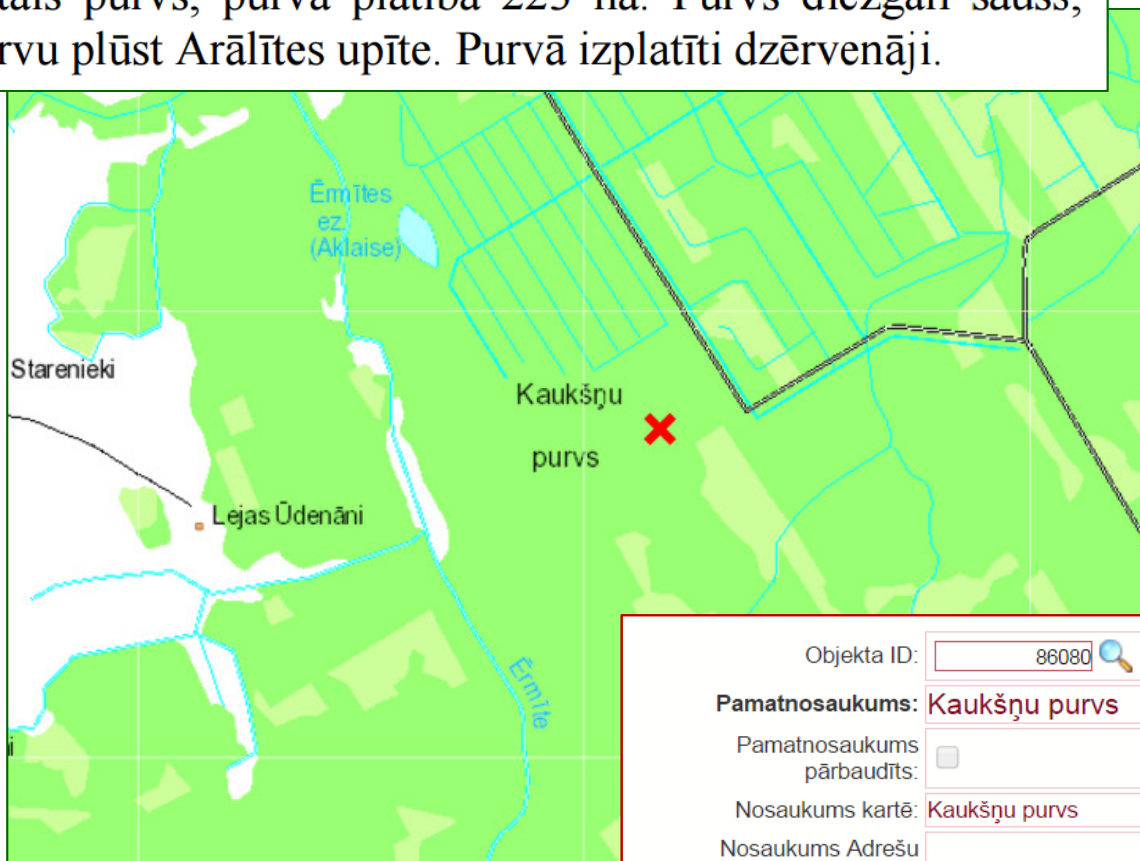
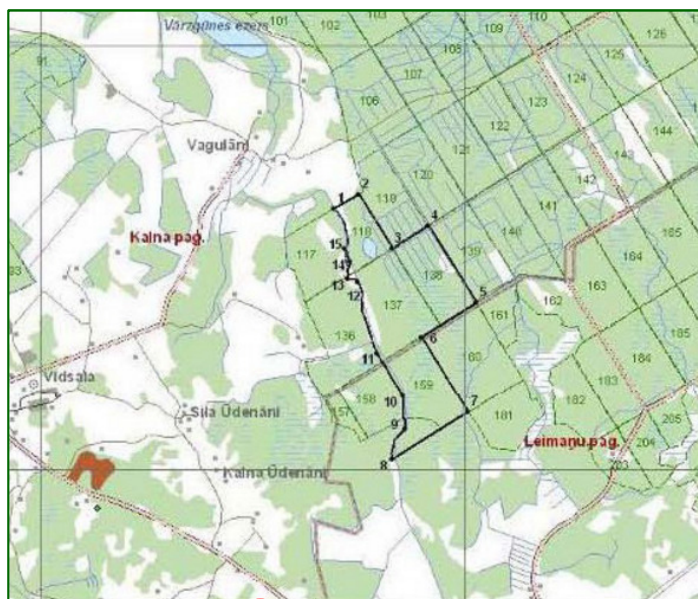


Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija.  
Kods: LV0534900  
Administratīvais iedalījums: Viesītes novada Elkšņu pagasts  
Platība: 157 ha  
Dibināšanas gads: 2004

## Vai Kaušņu purvā – dabas liegums “Kaušņu purvs”?

«Kalna pagasta Vides stāvokļa pārskats», 2005:

*Kaušņu (Vagulānu) purvs* atrodas Jēkabpils rajona Kalna un Leimaņu pagastos. Tas ir viendabīgs, līdzens augstais purvs, purva platība 223 ha. Purvs diezgan sauss, vienmērīgi klāts ar priedi, gar purvu plūst Arālītes upīte. Purvā izplatīti dzērvenāji.



Kaušņu purvs ?



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija  
Kods: LV0505900  
Administratīvais iedalījums: Jēkabpils novada Kalna pagasts  
Platība: 221 ha  
Dibināšanas gads: 1977

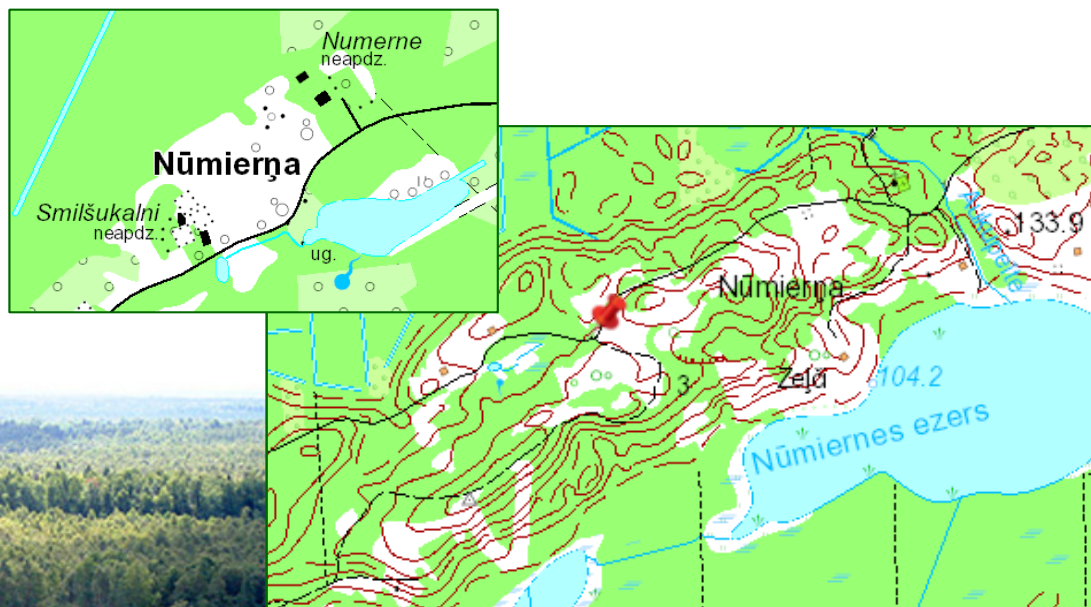
Objekta ID:	86080
Pamatnosaukums:	Kaušņu purvs
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Kaušņu purvs
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	Kaušņu puors
Ietilpst (ietek) objektā:	

**Administratīvā vai teritoriālā piederība:**

Kalna pagasts, Jēkabpils novads, agrāk Jēkabpils rajons

# Ciems *Nūmie*rne – dabas parks “*Num*ernes valnis”?

Numernes valnis ?

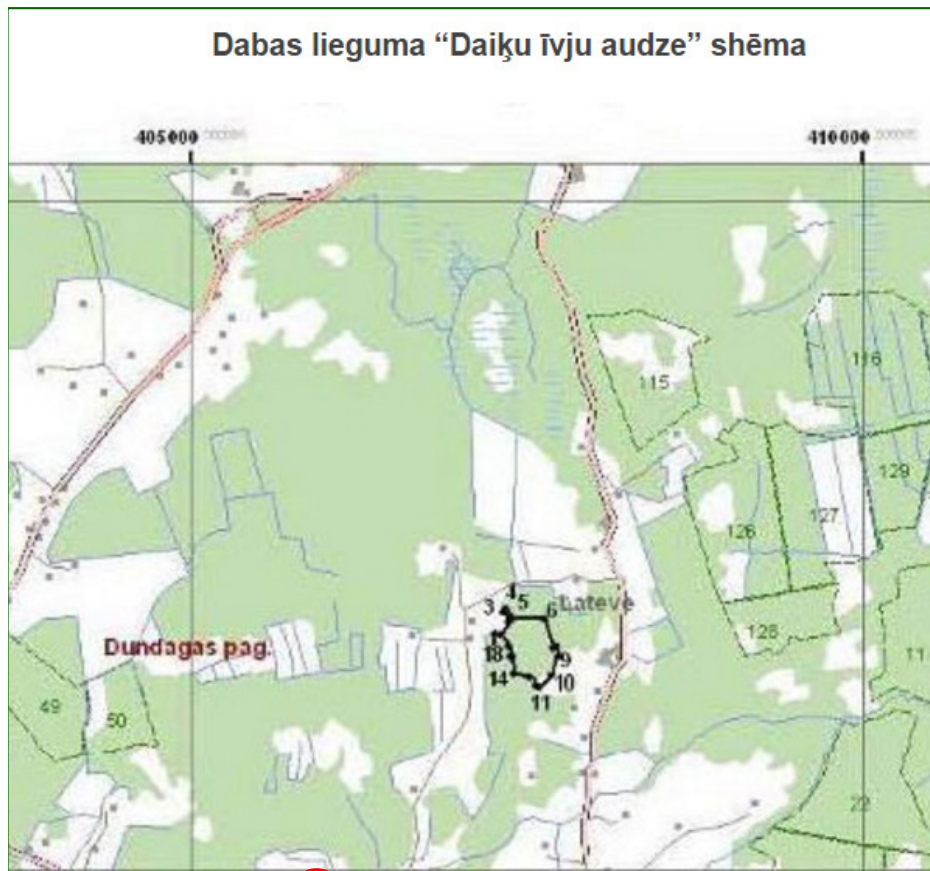


Aizsardzības kategorija: dabas parks, *Natura 2000* teritorija  
Kods: LV0303000  
Administratīvais iedalījums: Kārsavas novada Salnavas pagasts; Baltinavas novada Baltinavas pagasts.  
Platība: 981 ha

Dibināšanas gads: 2004

Objekta ID:	<input type="text" value="5521"/>
<b>Pamatnosaukums:</b>	<b>Nūmie rne</b>
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Nūmie rne
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	Nūmie rņa
Nosaukumi:	Nūmē rne (kļūdaini) Nūmie rņa (neprecīzi)
Ietilpst (ietek) objektā:	
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
Salnavas pagasts, Kārsavas novads, agrāk Ludzas rajons	

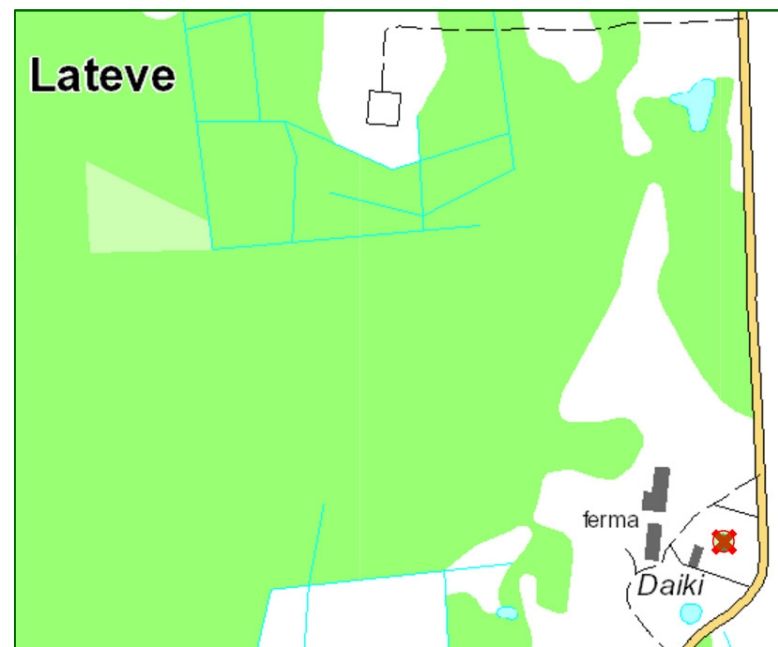
# Dabas liegums “*Daiku īvju audze*” – pie *Daiku* mājām



Daiku īvju audze ?



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija  
Kods: LV0513800  
Administratīvais iedalījums: Dundagas novada Dundagas pagasts.  
Platība: 15 ha  
Dibināšanas gads: 1999



Objekta ID:	<input type="text" value="17423"/>
Pamatnosaukums:	Daiki
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Daiki
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	Daiki
Nosaukumi:	
Ietilpst (ietek) objektā:	Lateve (ID=3058)

### Administratīvā vai teritoriālā piederība:

Dundagas pagasts, Dundagas novads, agrāk Talsu rajons

# “Ozupienes parks” – Ozupinē

Balticmaps.eu: (743269, 6269323)



52.pielikums  
Ministru kabineta  
2001.gada 20.marta noteikumiem Nr.131  
(Pielikums grozīts ar MK 25.06.2009. noteikumiem Nr.616)

Foto: Julita Kluša



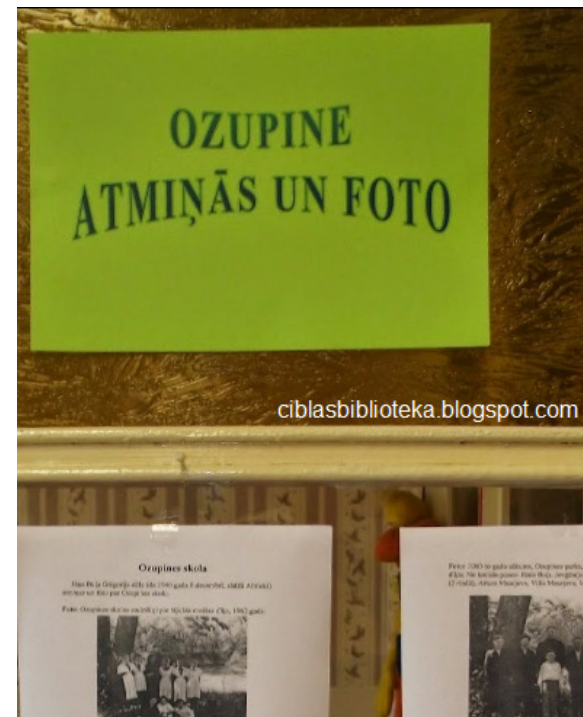
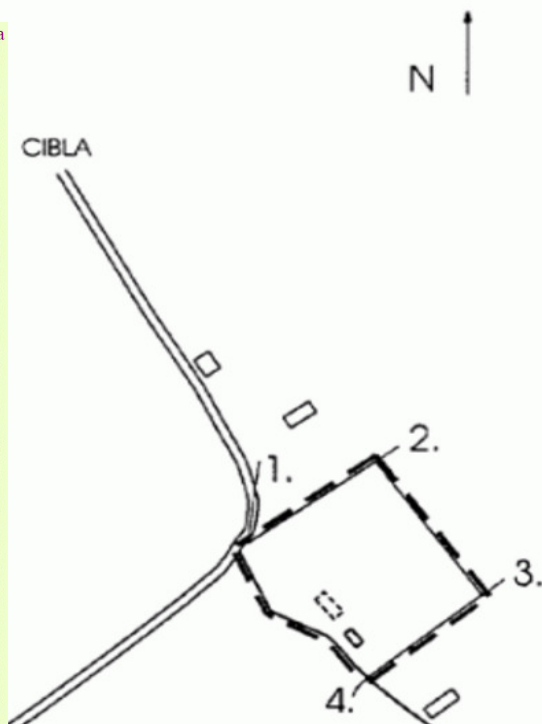
www.dziedava.lv

Ozupienes dizais osis ar diviem stumbriem, 18.07.2012.



## Ozupienes parka shēma

M 1:10000



ciblasbiblioteka.blogspot.com

Objekta ID:	<input type="text" value="65397"/>
<b>Pamatnosaukums:</b>	<b>Ozupine [o]</b>
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Ozupine
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	Ozupiene
Nosaukumi:	Ozupiene (kļūdaini)
Ietilpst (ietek) objektā:	

### Administratīvā vai teritoriālā piederība:

Ciblas pagasts, Ciblas novads, agrāk Ludzas rajons

# “Plusona dižakmens” – Plisūna (ez.) krastā

120. Pielikums Ministru kabineta  
2001.gada noteikumiem Nr.175

Ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas piemineklis

**?** “Plusona dižakmens”  
shēma

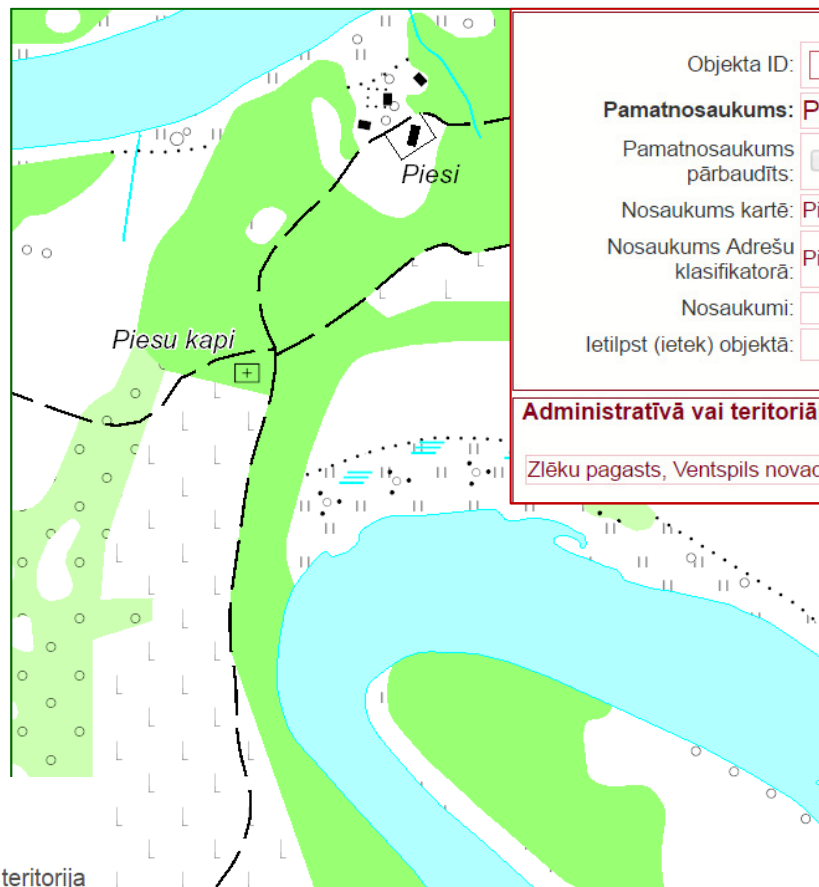
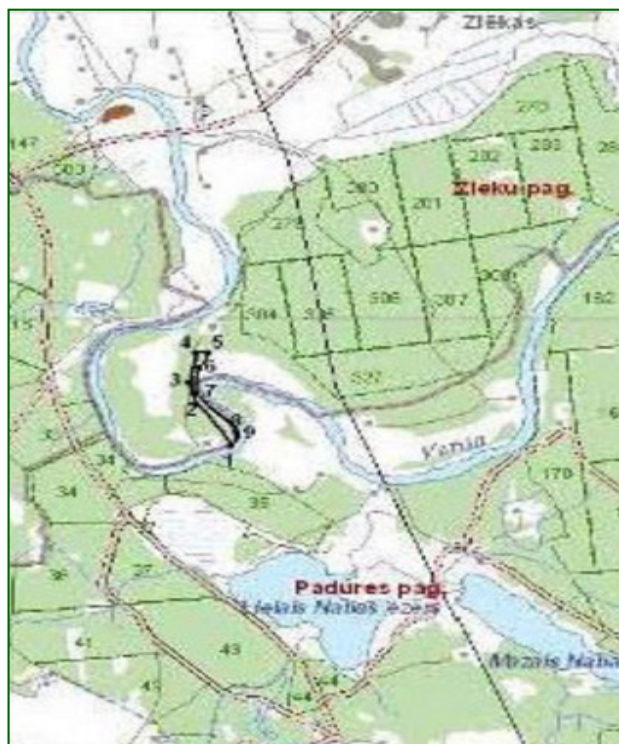


Objekta ID:	80768
Pamatnosaukums:	Plisūns
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Plisūns
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	Dunduru ezers Plisunas ezers Plisūna ezers Plisūns (latgaliski) Plusina ezers Plusons
Ietilpst (ietek) objektā:	
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
	Istras pagasts, Ludzas novads, agrāk Ludzas rajons





# “Piešdanga” pie Piesiem (vs.) un Piesu kapiem



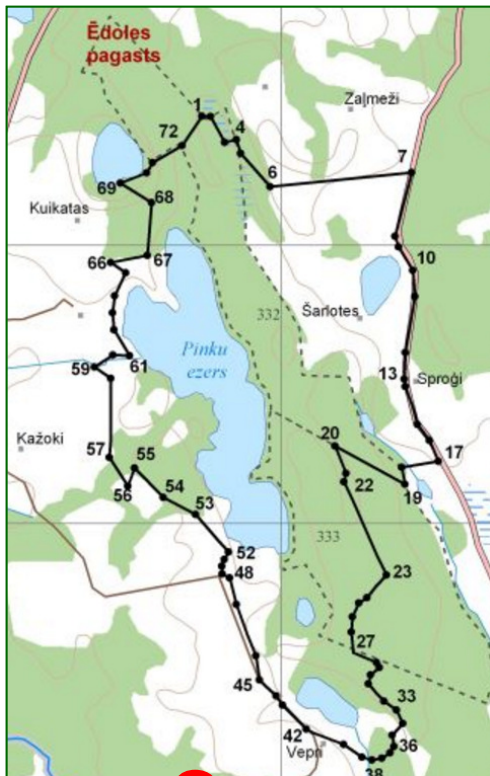
Objekta ID:	<input type="text" value="11523"/>
Pamatnosaukums:	Piesi
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Piesi
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	Piesi
Nosaukumi:	
Ietilpst (ietek) objektā:	
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
Zieķu pagasts, Ventspils novads, agrāk Ventspils rajons	

Piešdanga ?



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija  
Kods: LV0517500  
Administratīvais iedalījums: Ventspils novada Usmas pagasts  
Platība: 10 ha  
Dibināšanas gads: 1977



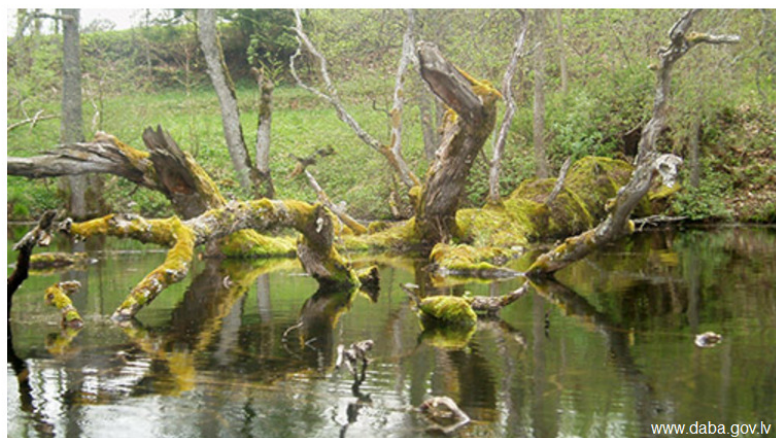


Pinku ezers ?

## “Pinku ezers” ap Piņķezeru jeb Piņķu ezeru



Objekta ID:	69830
Pamatnosaukums:	Piņķezers/Piņķu ezers
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Piņķezers
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	Leismaču ezers Leišmačezers Pinkas ezers Pinku ezers Piņķu ezers
Ietilpst (ietek) objektā:	Pinku ezera dabas parks (ID=137533)
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
Ēdoles pagasts, Kuldīgas novads, agrāk Kuldīgas rajons	



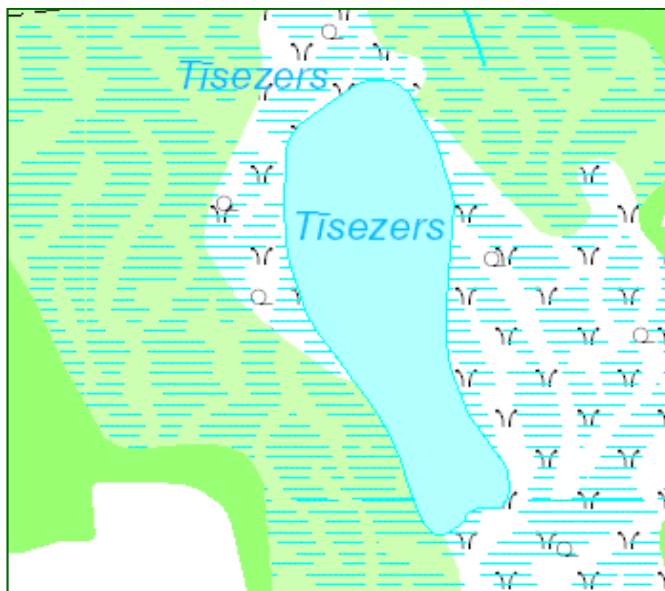
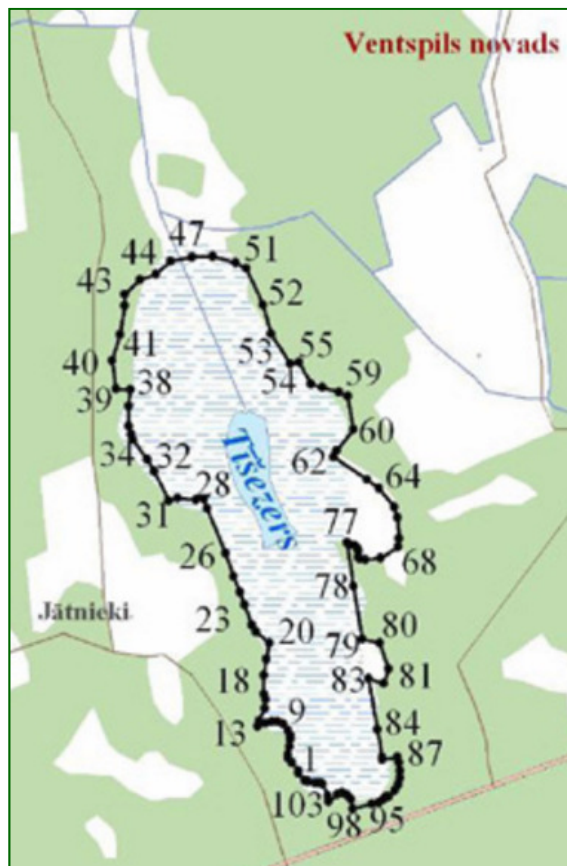
www.daba.gov.lv



Aizsardzības kategorija: dabas parks, Natura 2000 teritorija  
 Kods: LV0303800  
 Administratīvais iedalījums: Kuldīgas novada Ēdoles pagasts.  
 Platība: 161 ha  
 Dibināšanas gads: 2004

Avota saīsinājums	Sējums, lappuse vai individuālā avota pieraksts	Citāts no avota
Likumproj. Civ. 2008		Piņķezers (Piņķu ezers)
Teritorijas plānojums	Ēdoles pag. ter. plānojums	Pinku ezers (Piņķezers)
VVC dokuments	2007. g.	Piņķezers, Piņķu ezers
JS atlants 2012	65	Pinku ez.
Civ2 2002		Pinku ezers
ŪTK 2012	Ūdenstilpes kods 35017	Piņķezers, Pinku ezers
Ld	IV,134	Pinku ezers, Piņķu ezers, Leismaču ezers
PI	IV 264	(piņķu ez.), leišmačez.
Ūd-tilpes	IV 28	Pinku (oz. Пинку), Piņķu, Piņķu, Leismaču ez.
Goba 1994	68	Piņķu ezers, Pinkas ezers, Pinku ezers, Leismaču ezers, Leišmačezers

## “Tīšezers” ap Tīsezeru



Objekta ID:	75075
<b>Pamatnosaukums:</b>	<b>Tīsezers</b>
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input checked="" type="checkbox"/> (19.05.2014)
Nosaukums kartē:	Tīsezers
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	Kīsi Kīšezers Kīšu ezers Tīsa ezers Tīsu ezers Tīšezers
Ietilpst (ietek) objektā:	
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
Zlēku pagasts, Ventspils novads, agrāk Ventspils rajons	

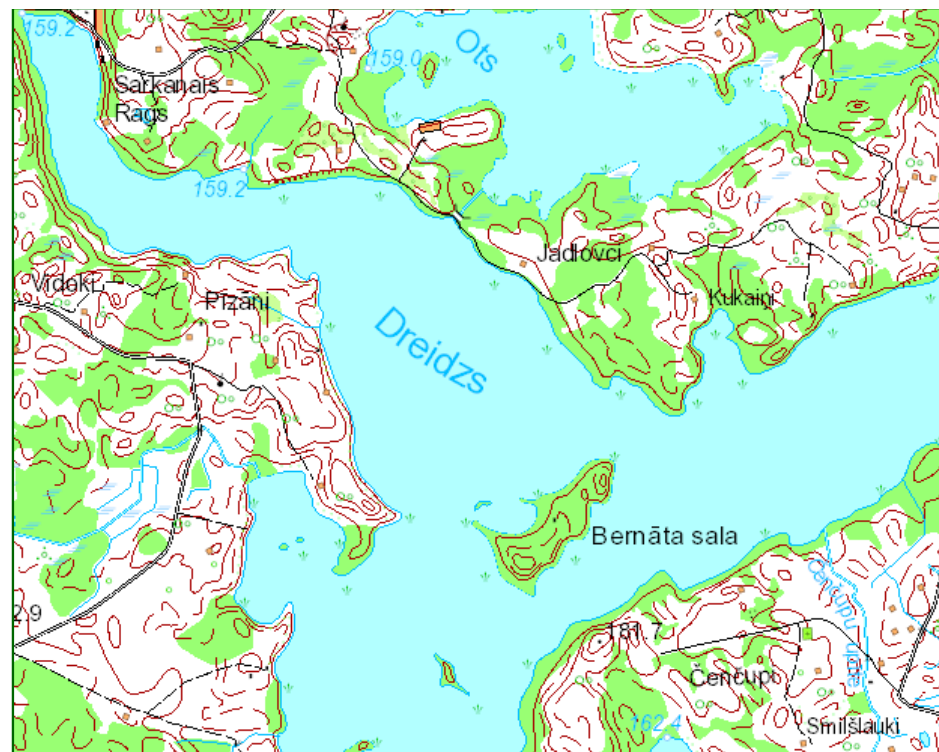
Avota saīsinājums	Sējums, lappuse vai individuāla avota pieraksts	Citāts no avota
Eksped.	Eksped. 1994	Tīsezers, Tīsa ezers, Tīšezers
Eksped.	Eksped. Zemes ierīcības pārvalde	Tīsu ezers
Eksped.	Eksped. Zemes ierīcības pārvalde	Kīsi
Eksped.	Eksped. 1998	Tīsezers, Tīsa ezers
S1 50		Tīsezers
Ezeru uzsk.		Tīsu, Kīšu ezers
Ld	V 221	Tīšezers
LME		Tīsa ezers
PI	I 295	e'ze'r: ti~se'z.
Ūd-tilpes	II 78	Kīšezers (oz. Кишэзерс); Tīšezers (oz. Тишэзерс), Tīsa, Tīsu, Kīsi, Kīšu ez.
Ūd-tilpes	V 55	&Tīšezers, Tīsa, Tīsu, Kīsi, Kīšu ezers

Tīšezers ?



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija  
 Kods: LV0517400  
 Administratīvais iedalījums: Ventspils novada Zlēku pagasts  
 Platība: 39 ha  
 Dibināšanas gads: 1977

## “Dridža ezers” ap Dreidzu (ez.)



Aizsardzības kategorija: dabas parks, Natura 2000 teritorija  
Kods: LV0300900  
Administratīvais iedalījums: Krāslavas novads Krāslavas, Kombuļu un Skaistas pagasts.  
Platība: 2627 ha  
Dibināšanas gads: 1977

Objekta ID:	6277
Pamatnosaukums:	Dreidzs
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input checked="" type="checkbox"/> (29.02.2012)
Nosaukums kartē:	Dreidzs
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	Dreidza ezers Dridza ezers (kļūdaini) Dridzis (kļūdaini) Dridža ezers (kļūdaini) Drīdza ezers Drīdzis Drīdzs Drīdža ezers (kļūdaini)
Ietilpst (ietek) objektā:	Dridža ezera dabas parks (ID=136045)

## “**Љubasts**” ap **Љūbastu** (ez.)



Љubasts ?

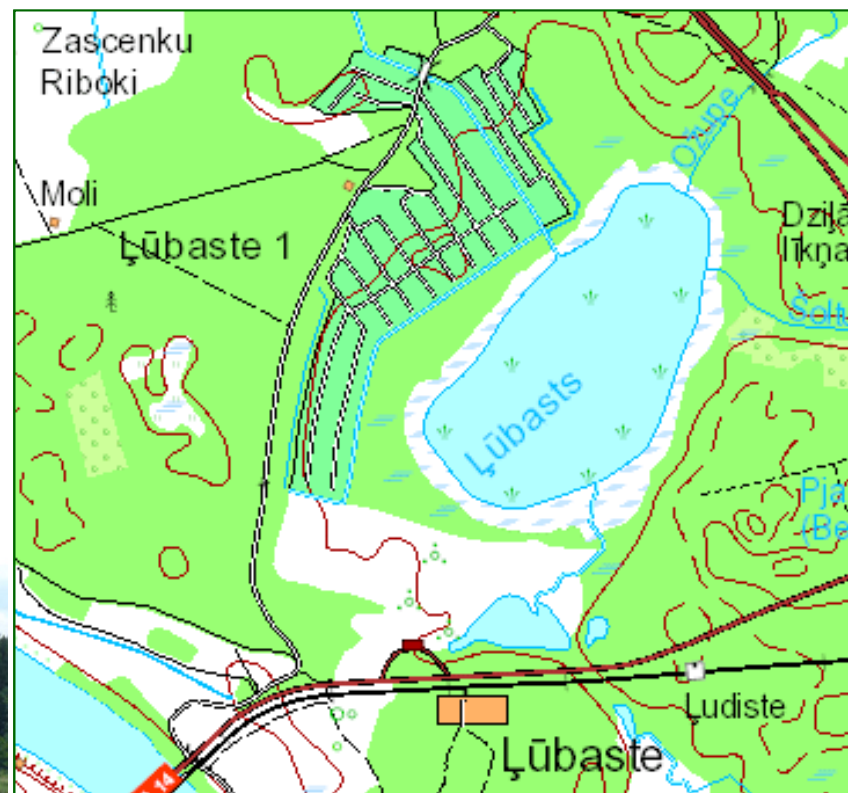


Foto: DAP arhīvs

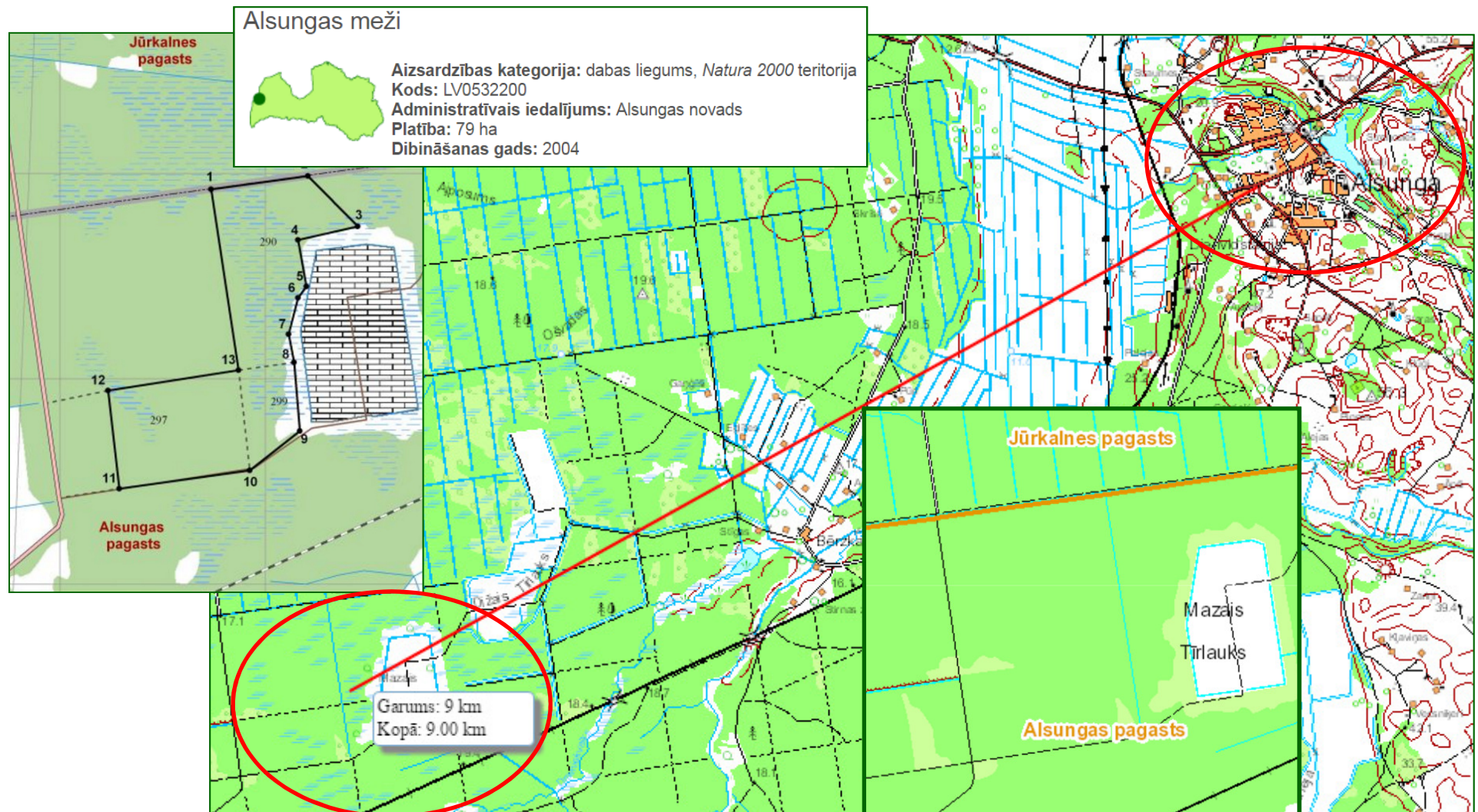
Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija.  
 Kods: LV0534300  
 Administratīvais iedalījums: Daugavpils novada Liksnas pagasts  
 Platība: 110 ha  
 Dibināšanas gads: 2004



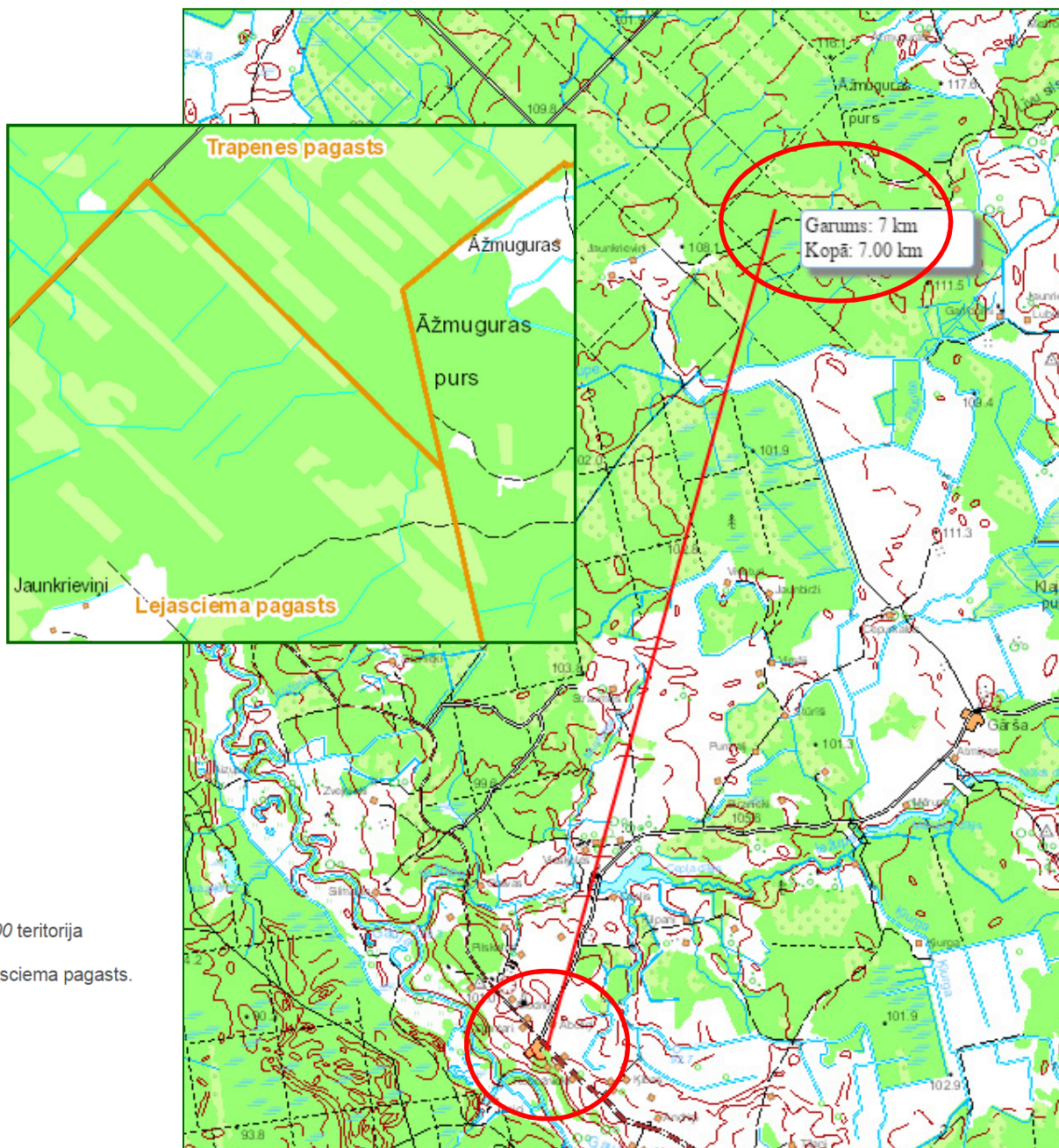
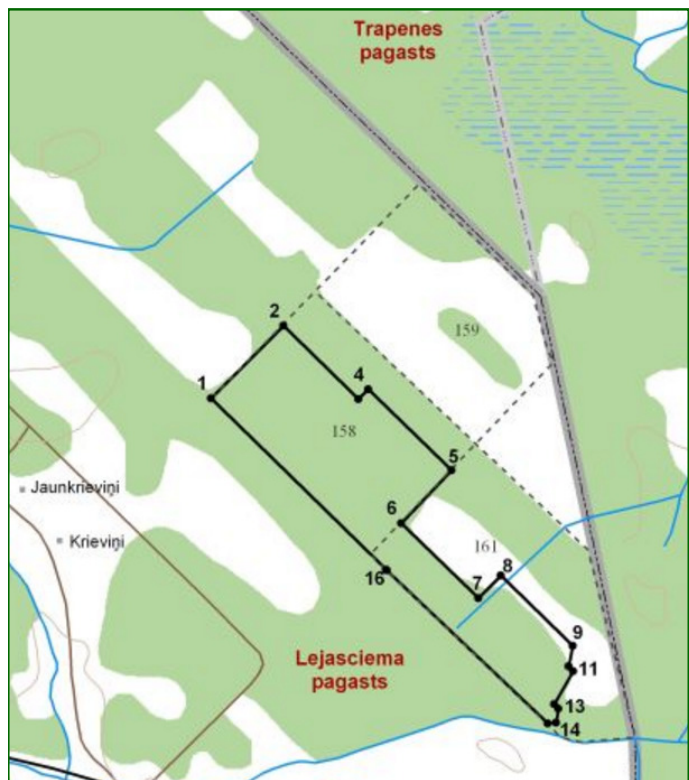
Objekta ID:	<input type="text" value="78131"/>
Pamatnosaukums:	<b>Љūbasts</b>
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input checked="" type="checkbox"/> (01.03.2012)
Nosaukums kartē:	Љūbasts

Dažu dabas liegumu nosaukumi ir maldinoši, jo piešķirti objektiem, kas atrodas patālu no vietām, no kuru nosaukumiem tie atvasināti. Vietvārdu datubāzē šiem mežiem gan nav fiksēts tautā lietots nosaukums, tomēr tuvākajā apkārtnē nav mazums tādu, no kuriem varētu veidot dabas liegumu nosaukumus.

## “Alsungas meži” – 9 km DRR no Alsungas



## “Dūres mežs” – 7 km ZZA no Dūres (c.)

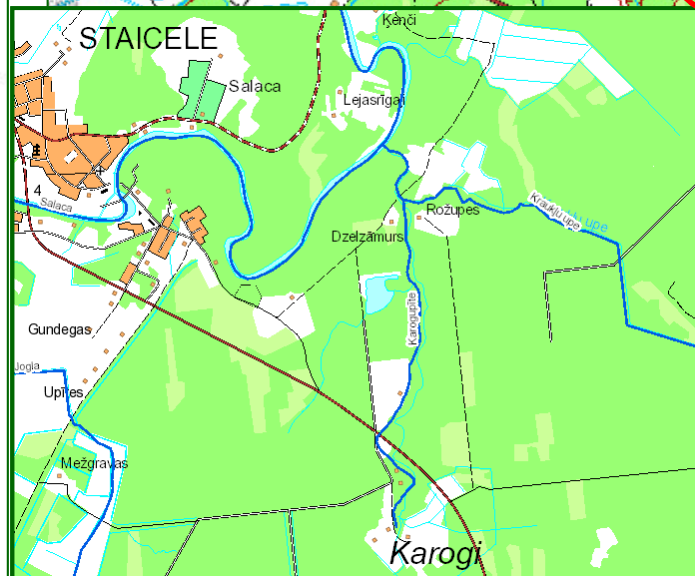
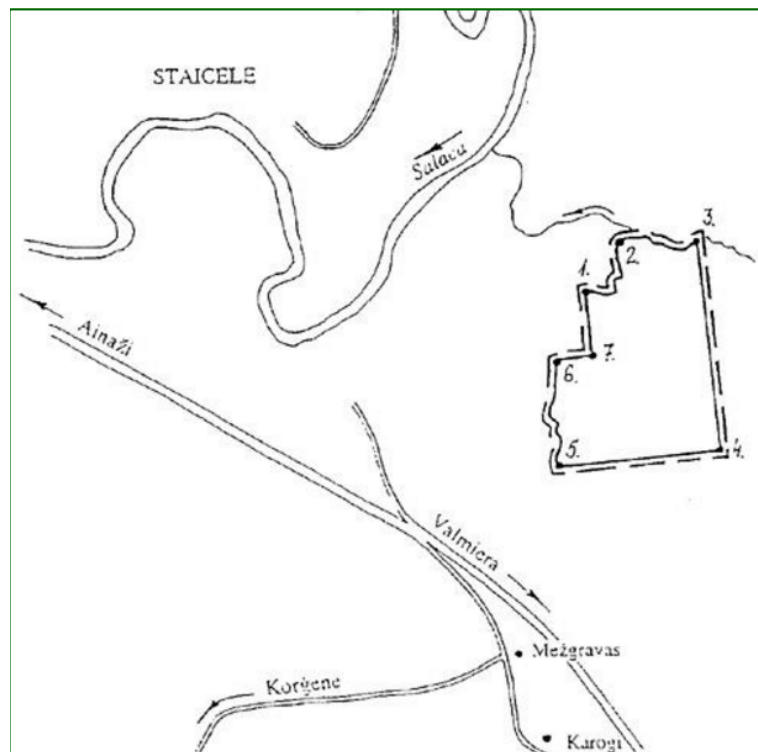


### Dūres mežs



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija  
Kods: LV0533300  
Administratīvais iedalījums: Gulbenes novada Lejasciema pagasts.  
Platība: 44 ha  
Dibināšanas gads: 2004

# “Ungurpils meži” – 6 km ZZR no Ungurpils



## Ungurpils meži



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija, ietilpst [Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā](#)

Kods: LV0522300

Administratīvais iedalījums: Alojas nov., Staiceles pilsētas lauku teritorija

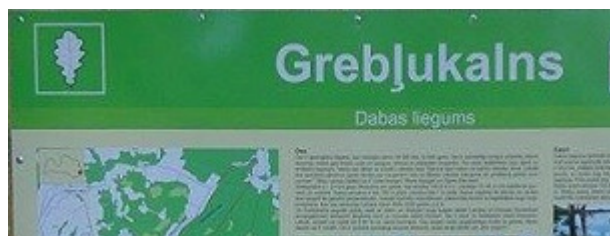
Platība: 52.7 ha

Dibināšanas gads: 1999



Nereti dabas objektiem ir vairāki nosaukumi, un Vietvārdu datubāzē par pamatnosaukumu izvēlētais vietvārds neatbilst aizsargājamo dabas objektu sarakstā esošajam. Šādos gadījumos nepieciešama padziļināta izpēte, lai noskaidrotu, vai atstājami abi varianti, vai arī iespējams nonākt pie kopsaucēja.

## “*Grebļukalns*” vai *Kausa kalns*



Sējums, lappuse vai individuālā avota pieraksts	Citāts no avota
Ekspedīcija	Kausa kolns (latgaliski), Kausa kalns
Ld II 123b	Grebļa kalns (Āža kalns, Kausas kalns)



Foto: E.Tripāne

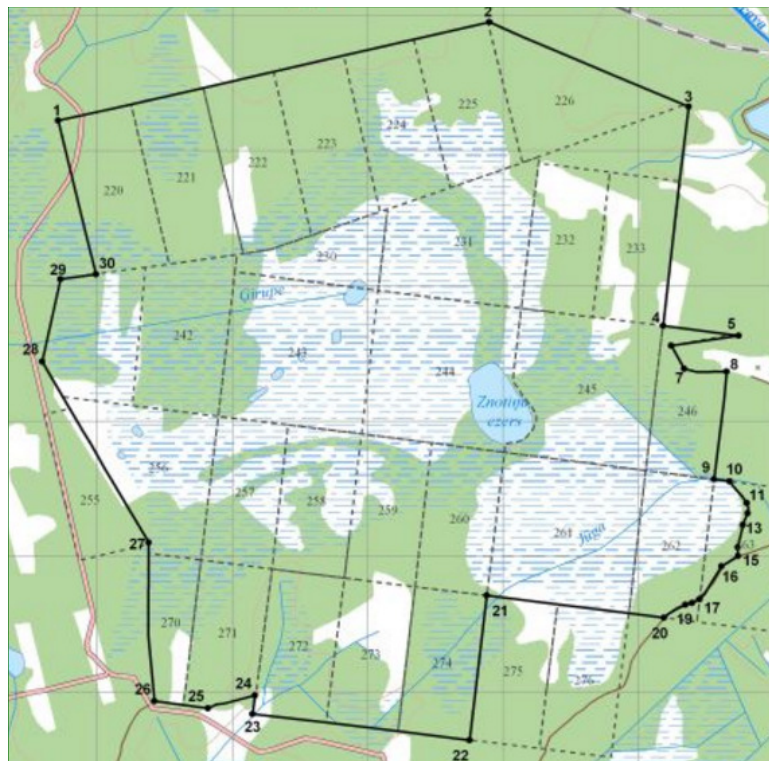
www.daba.gov.lv



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija  
 Kods: LV0510700  
 Administratīvais iedalījums: Zilupes novada Pasienes pagasts.  
 Platība: 246 ha  
 Dibināšanas gads: 1957. gadā izveidots botāniskais liegums,  
 kas 1999. gadā pārveidots par dabas liegumu

Objekta ID:	<input type="text" value="87627"/>
<b>Pamatnosaukums:</b>	<b>Kausa kalns</b>
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Kausa kalns
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	Āža kalns Grebļa kalns Kausas kalns
Ietilpst (ietek) objektā:	
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
Pasienes pagasts, Zilupes novads, agrāk Ludzas rajons	

## “Aklais purvs” vai Jūgu purvs



Aklais purvs



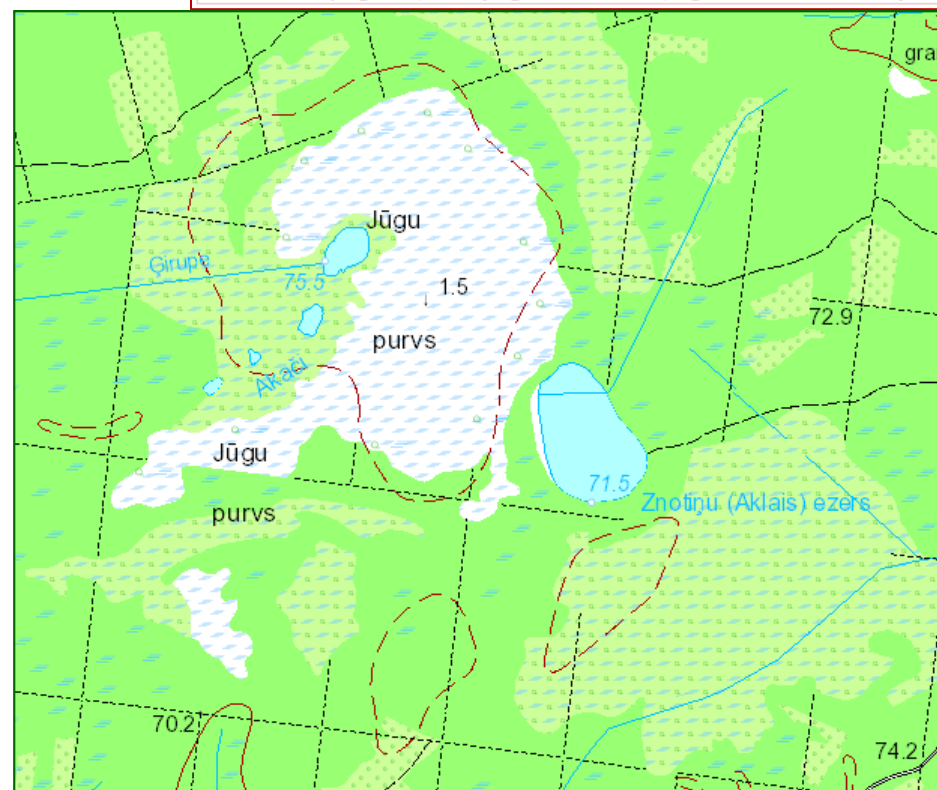
www.daba.gov.lv

Foto © A.Priede



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija  
Kods: LV0519000  
Administratīvais iedalījums: Jaunjelgavas novada Daudzeses pagasts.  
Platība: 2003 ha  
Dibināšanas gads: 1999

Objekta ID:	<input type="text" value="85606"/> 🔍
Pamatnosaukums:	Jūgu purvs
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input checked="" type="checkbox"/> (30.05.2014)
Nosaukums kartē:	Jūgu purvs
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	
Ietilpst (ietek) objektā:	
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
Daudzeses pagasts, Jaunjelgavas novads, agrāk Aizkraukles rajons	



## “Aizdumbles purvs” vai *Dumbļa pors*



Objekta ID:	85702
Pamatnosaukums:	Dumbļa pors [uo]
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input checked="" type="checkbox"/> (29.09.2015)
Nosaukums kartē:	Dumbļa purvs
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	Aizdumbles purvs Dumbļa puors Dumbļa purvs
Ietilpst (ietek) objektā:	
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
Elkšņu pagasts, Viesītes novads, agrāk Jēkabpils rajons	

Aizdumbles purvs

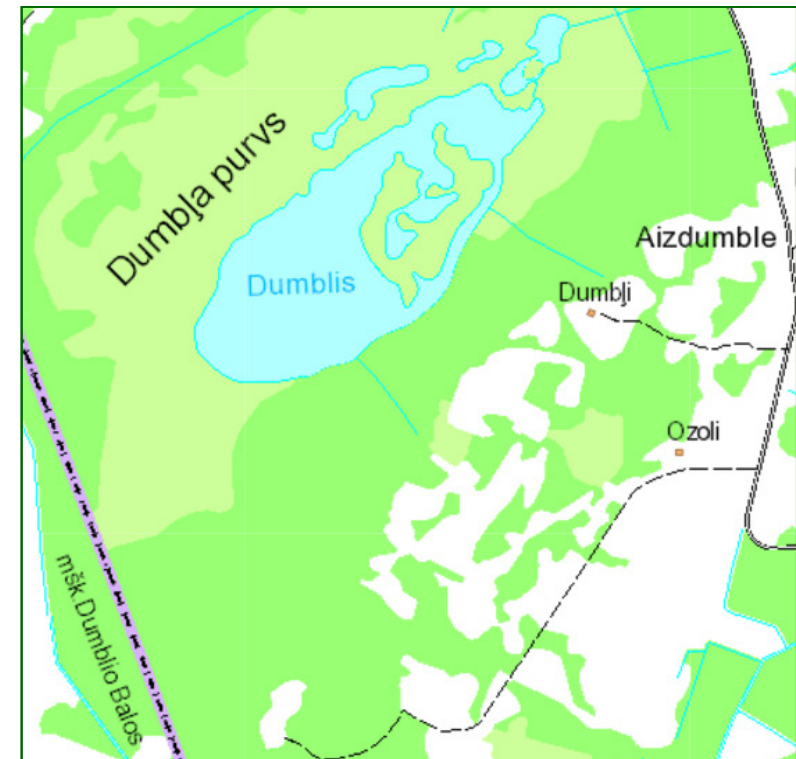


www.daba.gov.lv

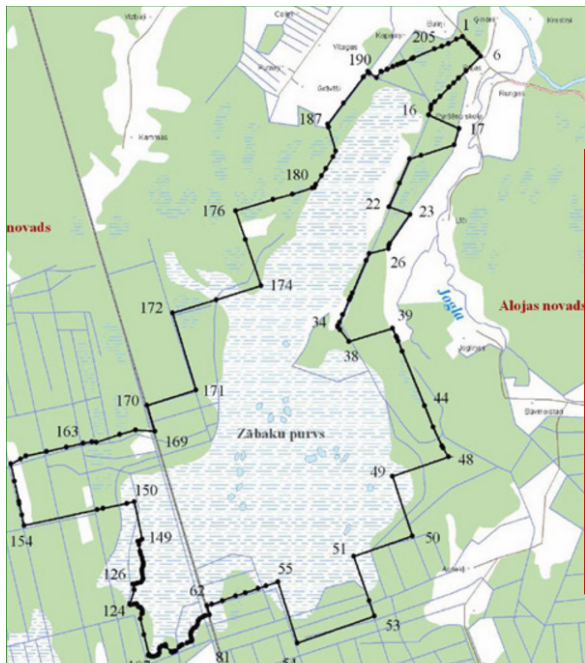
Foto: DAP arhīvs



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija  
Kods: LV0505400  
Administratīvais iedalījums: Viesītes novada Elkšņu pagasts  
Platība: 376 ha  
Dibināšanas gads: 1977



# “Lielpurvs” vai Zābaku purvs



Objekta ID:

**Pamatnosaukums:** Zābaku purvs

Pamatnosaukums pārbaudīts:  (12.01.2015)

Nosaukums kartē: Zābaku purvs

Nosaukums Adrešu klasifikatorā:

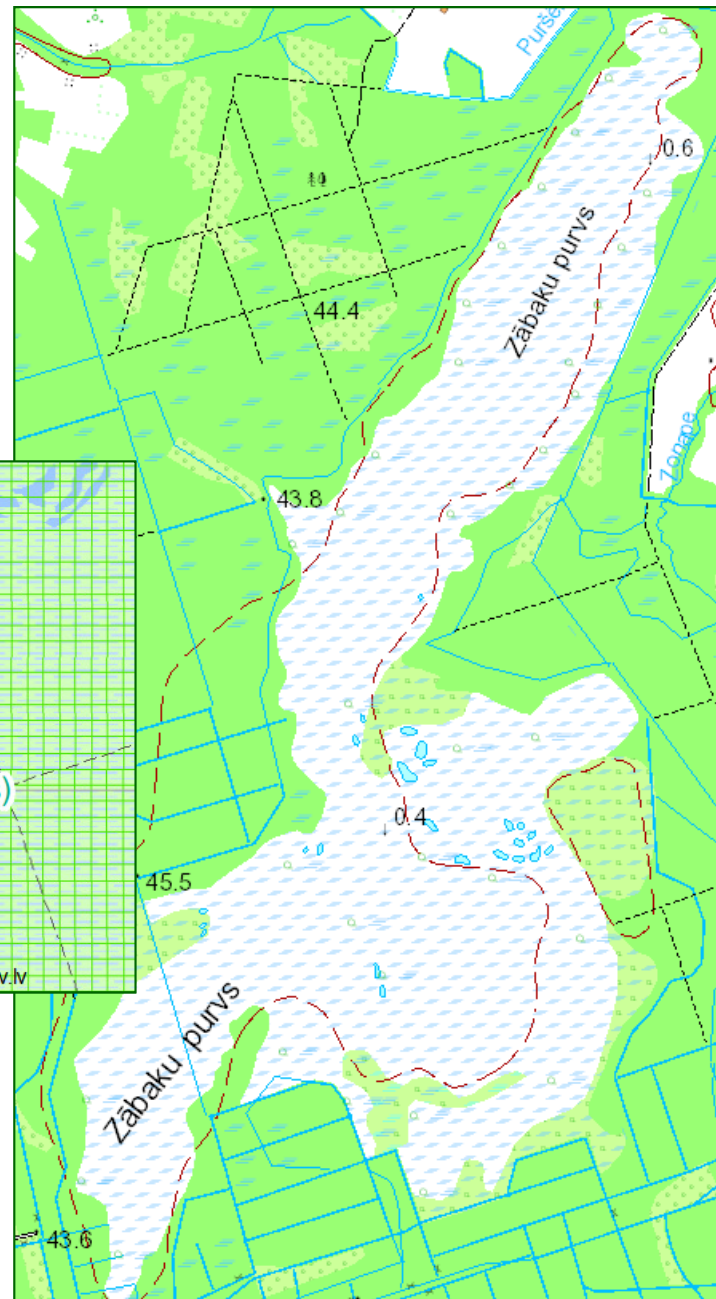
Nosaukumi:

Ietilpst (ietek) objektā:

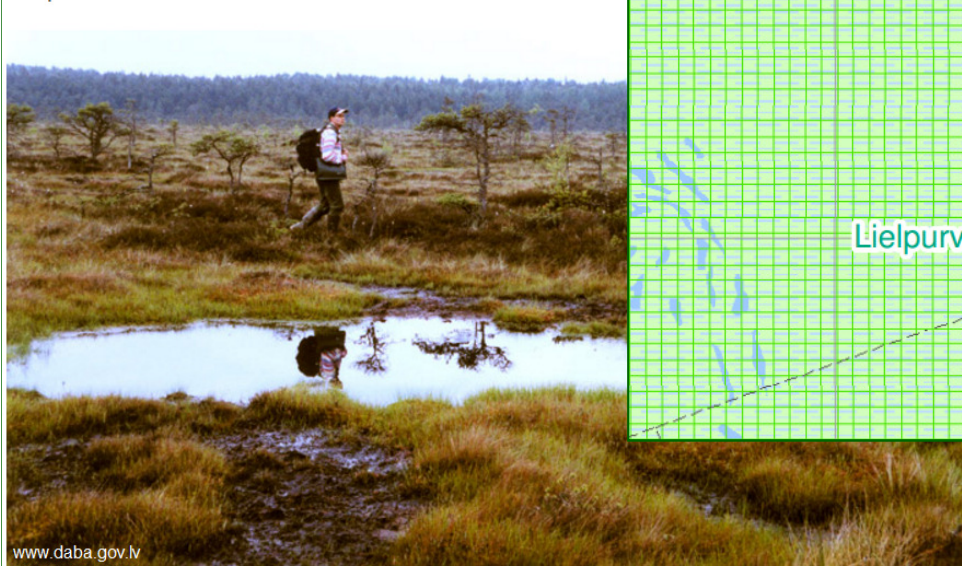
---

**Administratīvā vai teritoriālā piederība:**

Staiceles pagasts, Aļoju novads, agrāk Limbažu rajons



Lielpurvs



www.daba.gov.lv

Foto: A.Soms



**Aizsardzības kategorija:** dabas liegums (ietilpst *Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā*), *Natura 2000* teritorija

**Kods:** LV0509700

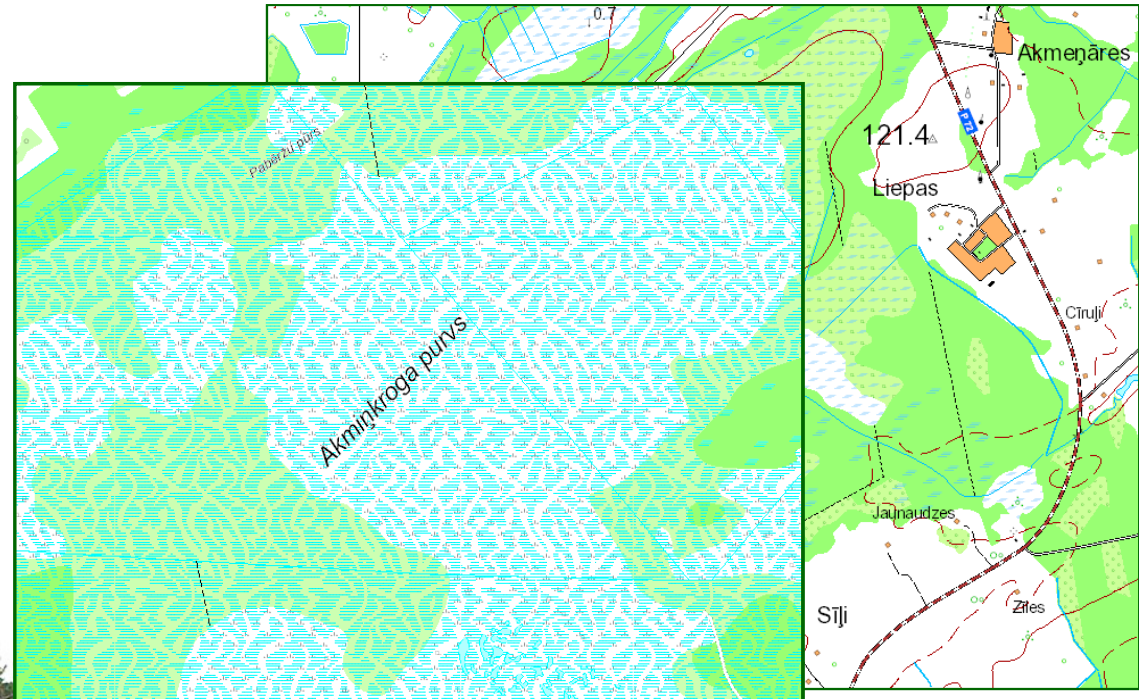
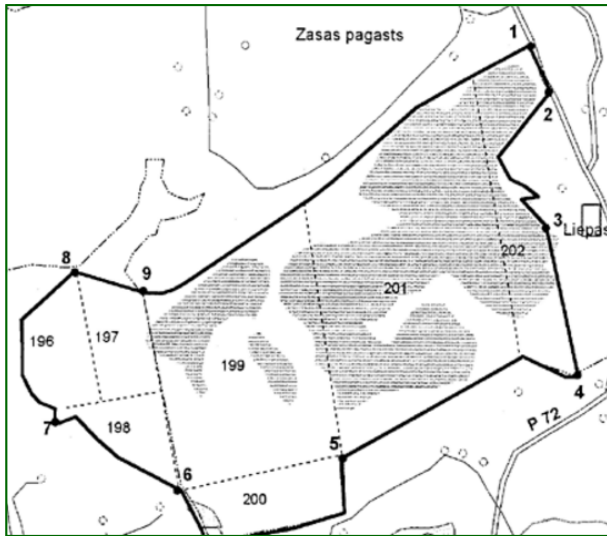
**Administratīvais iedalījums:** Aļoju novada Staiceles pilsēta ar lauku teritoriju; Salacgrīvas novada Salacgrīvas pilsēta ar lauku teritoriju

**Platība:** 1024.4 ha

**Dibināšanas gads:** 1987



# “Tīreļu purvs” vai Akmeņkroga purvs



Tīreļu purvs



www.daba.gov.lv  
Foto: A.Namatēva



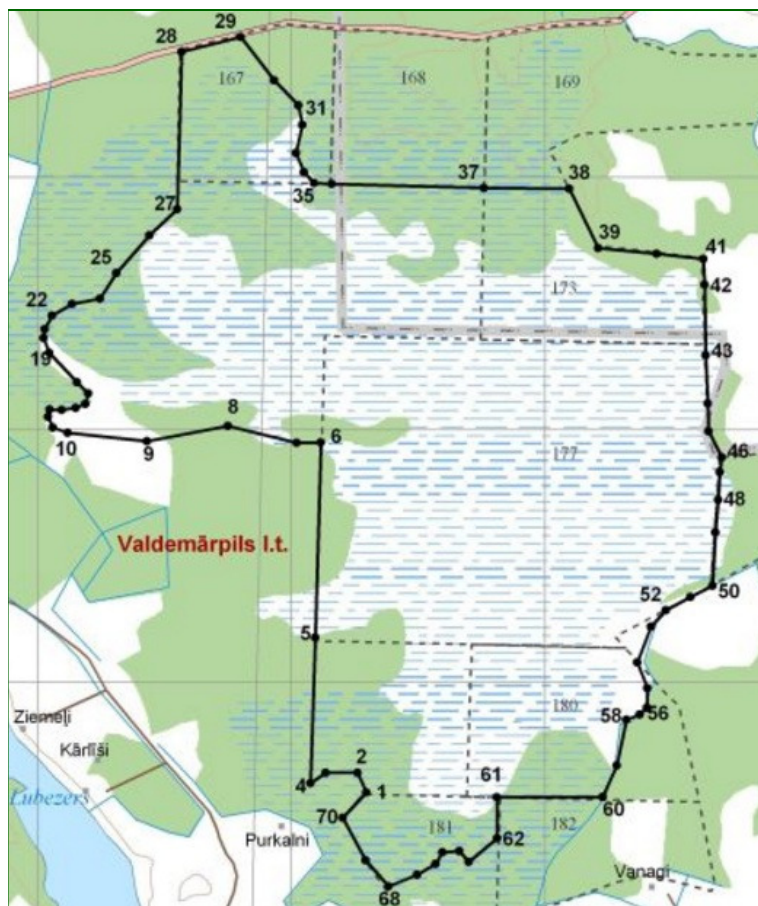
Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija  
Kods: LV0506100  
Administratīvais iedalījums: Jēkabpils novads Zasas un Rubenes pagasts  
Platība: 1203 ha  
Dibināšanas gads: 1977

Objekta ID:	86088
Pamatnosaukums:	<b>Akmeņkroga purvs</b>
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input checked="" type="checkbox"/> (16.04.2014)
Nosaukums kartē:	Akmeņkroga purvs
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	<b>Akmeņkroga purvs</b>
Ietilpst (ietek) objektā:	

### Administratīvā vai teritoriālā piederība:

Zasas pagasts, Jēkabpils novads, agrāk Jēkabpils rajons

## “Zemgaļu purvs” vai Griķlībpurs

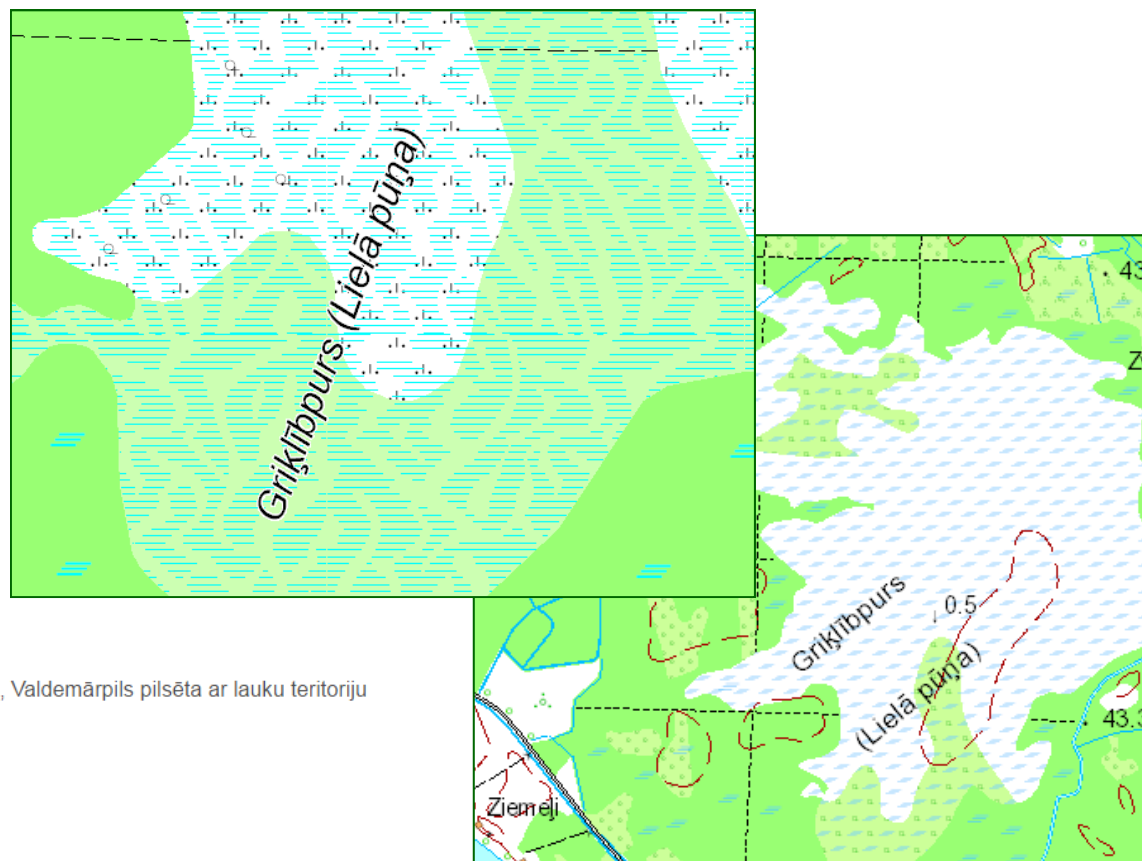


Zemgaļu purvs

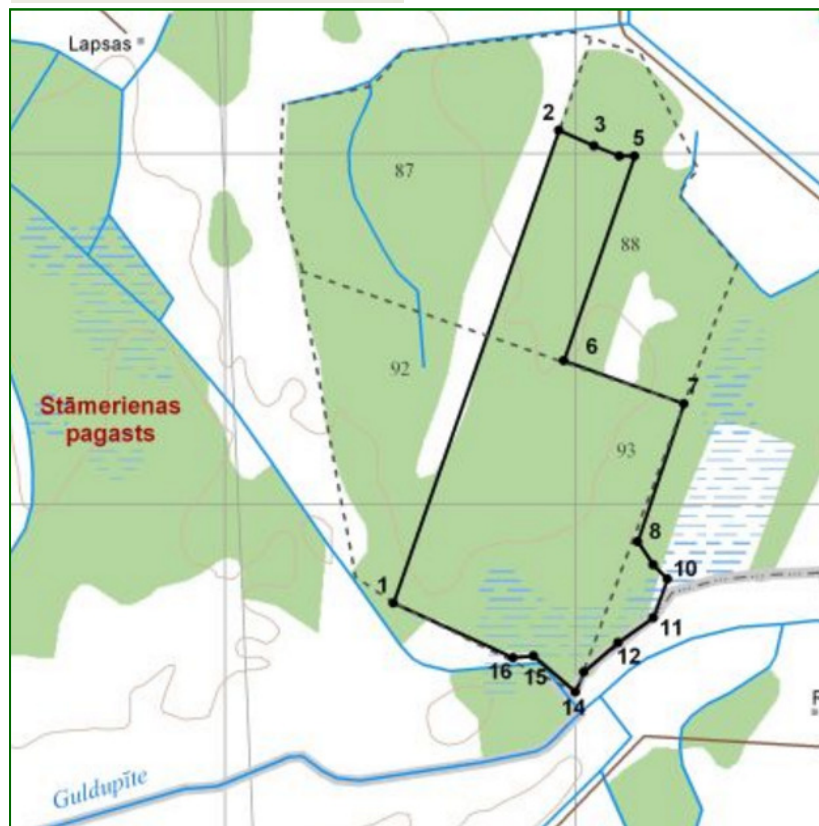
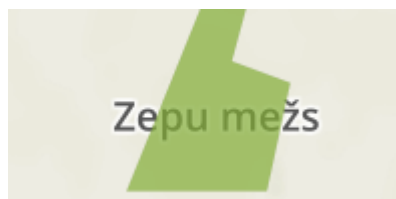


Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija.  
 Kods: LV0514500  
 Administratīvais iedalījums: Talsu novada Lubes pagasts, Valdemārpils pilsēta ar lauku teritoriju  
 Platība: 462 ha  
 Dibināšanas gads: 1977

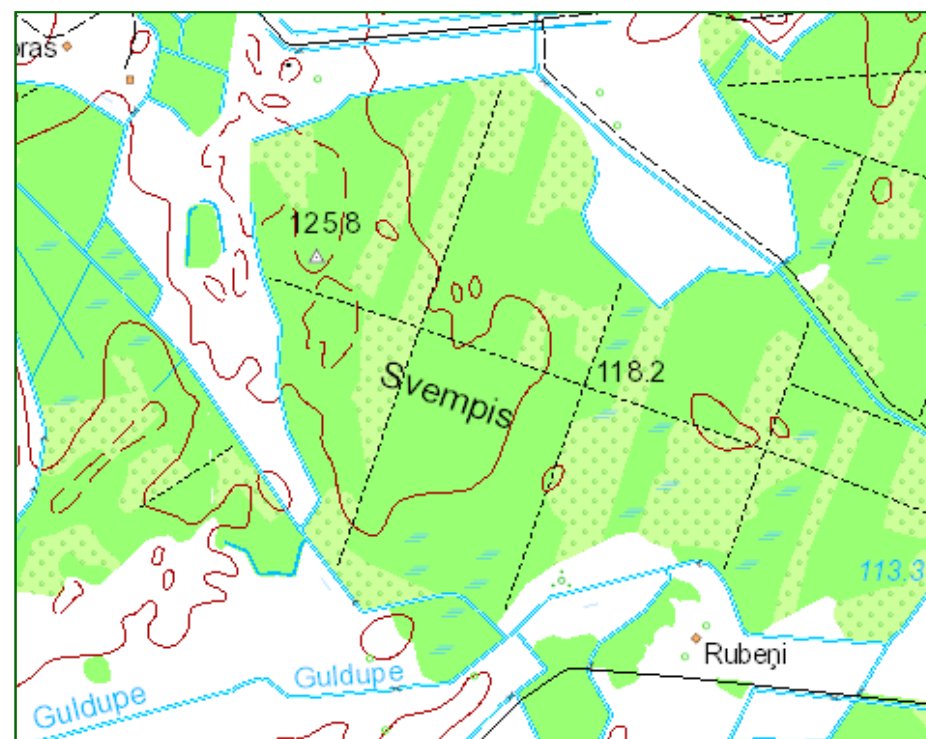
Objekta ID:	84416
<b>Pamatnosaukums:</b>	Griķlībpurs
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Griķlībpurs (Lielā pūņa)
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	Griķlībpurvs Lielā pūņa Saslauku purvs (tikai rakstos) Zemgaļu purvs (tikai rakstos)
Ietilpst (ietek) objektā:	
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
	Ārlavas pagasts, Talsu novads, agrāk Talsu rajons



## “Zepu mežs” vai Svempene



Objekta ID:	<input type="text" value="89099"/>
Pamatnosaukums:	<b>Svempene</b>
Pamatnosaukums pārbaudīts:	<input type="checkbox"/>
Nosaukums kartē:	Svempene
Nosaukums Adrešu klasifikatorā:	
Nosaukumi:	<b>Svempis</b>
Ietilpst (ietek) objektā:	
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
<input type="text" value="Stāmerienas pagasts, Gulbenes novads, agrāk Gulbenes rajons"/>	



### Zepu mežs



Aizsardzības kategorija: dabas liegums, *Natura 2000* teritorija.  
Kods: LV0534200  
Administratīvais iedalījums: Gulbenes novada Stāmerienas pagasts  
Platība: 65 ha  
Dibināšanas gads: 2004

Aizsargājamam dabas objektam laika gaitā var izveidoties arī savs specifisks nosaukums, kaut arī sākotnēji tas bijis tikai kļūdainas atvasinājums no cita vietvārda. Spilgts piemērs tam ir periodikā un zinātniskajā literatūrā 20. gs. 80.–90. gados iegājis nosaukums “**Ververu krauja**”, kura aizsākums, šķiet, meklējams padomju laika dokumentācijā vai kartēs.

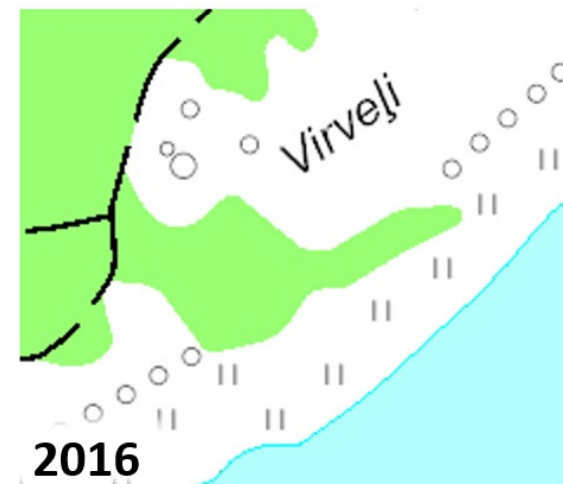
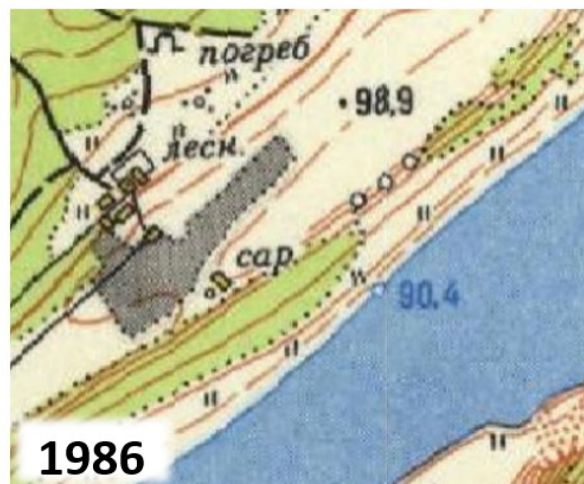
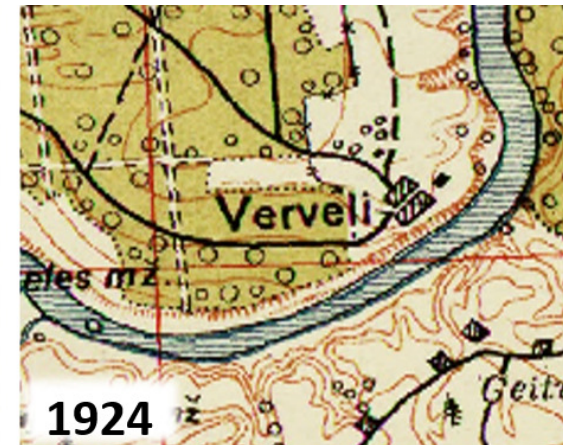
- **Virveļu krauja**
- **Verveļu krauja**
- **Lisaja gora**
- **Panteviču kalns**
- **Vervjāle**

Pamatnosaukums:	Virveļu krauja
Nosaukums kartē:	Virveļu krauja
Nosaukumi:	Lisaja gora Panteviču kalns Plikais kalns Verveļu krauja Ververu krauja Vervjalu krauja
<b>Administratīvā vai teritoriālā piederība:</b>	
Vecsalienas pagasts, Daugavpils novads, agrāk Daugavpils rajons	

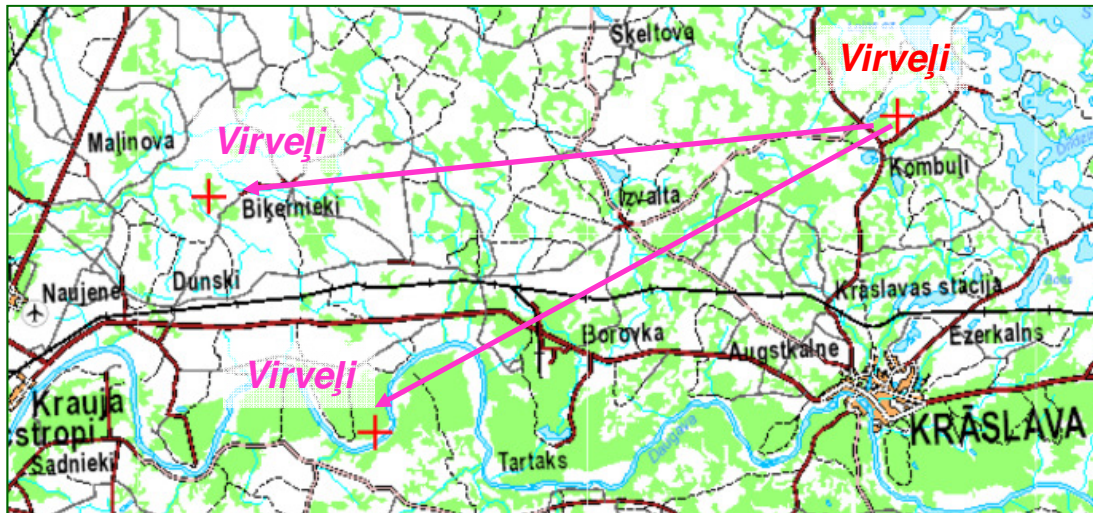




Apdzīvotā vieta, kuras vārdā nosaukta **Ververu krauja** pretējā Daugavas krastā,  
dažādu laiku kartēs



18. gs. avoti liecina, ka nosaukums **Virveļi** šajā apvidū ienācis no Krāslavas puses līdz ar uzvārdu (*Wyrwiała, Wyrwiało, 1765*) un ar laiku nomainījies agrāko nosaukumu (*Niciški*).



*Инвентарь староства Динабургскаго, составленный 1 февраля 1765 года.*

*(Daugavpils apriņķa Vecpils pagasta 1765. gada inventārs)*

### Obrāb Siłozakiszi Wyrwiałow

Jurko	<u>Wyrwiała</u>	Kombulski . . . . .
Wilim	<u>Wyrwiało</u>	Kombulski . . . . .

### Obrāb Żydanow

Siergiey Borysionk czynsz ziemianski, sowyty rok wolności . . . . .
Stanisław Subotiała, Krasławski . . . . .
Marcin Wiliman y Kazimir <u>Wyrwiało</u> . . . . .
Jan Kursisz Kumbulski . . . . .

Literatūrā sastopami dažādi pieraksta varianti: *Вервельи* (1867), *Werwjala* (1911), *Verveļi* (1924), *Vervjali*, *Virvjalo* (1925), *Vervjaļi* (1927), *Wirweļi* (1928), *Vervjāle* (1939) u. tml., bet uzvārdos – arī latgaliskā forma, piem., *Vyrveļa Eduards* (1937). Vietējie iedzīvotāji joprojām lieto nosaukumu *Virveļi* (latgaliski *Vyrveli*).

Ģeologs Nikolajs Delle 1937. gadā rakstā par devona perioda smilšakmeņiem min atsegumu “*pie Verveļiem*” (Delle 1937: 205):

pretim Butišķiem, pie Rozališķu muižas, pie Verveļiem, Stigevičiem un Adamovas 2 km leļpus Krāslavas. M. Antonovičs (1873. 76) min vēl šās pašas nodaļas

Delle P. *Viršāju apmežošana Daugavpils virsmežniecībā* // Meža Dzīve, Nr.4 (01.04.1939), 188. lpp.:

“Sakarā ar pēdējo 3 vasaru ilgākiem sausuma periodiem un dziļo grunts ūdens līmeni *Vervjāles* ciems [no Daugavpils virsmežniecības Naujienas mežniecībā] ir atstājis savu zemi, kādus 120 ha, valsts apmežošanai, pārejot ar savām saimniecībām uz citu vietu Krāslavas virsmežniecības rajonā.”

1940. gadā Mežu departamenta ziņojumā par jaunajiem mežsargu māju nosaukumiem norādīts, ka Naujenes pagasta “*Vervjalu* mežs[arga] māja” pārdēvēta par *Līciem*.

(*Mežu departamenta pārdēvēto nekustamu īpašumu saraksts* // Meža Dzīve, Nr.2 (01.02.1940), 97. lpp.)

Līdz 20. gs. otrajai pusei nosaukuma variants *Ververi* nevienā avotā nav atrodams

Nosaukums **Ververi**, iespējams, ieviesies 20. gs. 70.-80. gados no kļūdaina **Virveļu** nosaukuma pieraksta topogrāfiskajā kartē (un varbūt arī kādos padomju laika dokumentos).



1987.12.01 Liesma

Z. Dzedulis

“Kopā ar Slutišķiem zem ūdens bija jāpaliek visai Daugavas senlejai, **Ververu** un Slutišķu kraujām...”

DAUGAVAS IELEJAS DABAS PIEMINEKĻI

1988.03.05 Zvaigzne

B. Jansons, L. Trukšāns

“Visiespaidīgākā ir 43 metrus augstā **Lielā Ververu krauja**, kas majestātiski paceļas Daugavas kreisajā krastā...”

1988. gads

1988.03.05 Zvaigzne

“Sajūsma un izbrīns, ko spēj sniegt **Ververu**, Slutišķu un citas Daugavas ielejas pamatkrasta kraujas...”

VAI BŪS DAUGAVAI DABAS PARKI?

1988.01.20 Zvaigzne

G. Eberhards

“Kraustā paceļas tikpat augstā .. Daugavas paskalotā **Lisaja Goras** rūsganā krauja.”

MARKOVAS IZZIŅAS TAKA

1994.08.09 Lauku Avīze

L. Kozlovska

“Tālumā redzama **Ververu krauja**, tautā saukta **Lisaja gora**. Tā atrodas Daugavas kreisajā krastā...”



Latvijas Ģeotelpiskās  
informācijas aģentūra

## Secinājumi

1. Lai gan normatīvie akti par aizsargājamiem dabas objektiem tiešā veidā neattiecas uz vietvārdiem, tomēr tajos iekļautie aizsargājamo dabas objektu saraksti ietekmē šo objektu nosaukumu lietošanu arī citās sfērās. MK “Vietvārdu informācijas noteikumu” (2012) izpildes gaitā ir iespēja novērst vismaz vietvārdu kļūdas oficiālos sarakstos, kā arī pievērst lielāku uzmanību problemātiskajiem vietvārdiem, lai viens un tas pats objekts dažādos valsts dokumentos tiktu vienādi saukts.
2. Aizsargājamam dabas objektam var būt savs īpašs nosaukums, kas atšķiras no tautā lietotajiem vietvārdiem, tomēr tas nedrīkstētu maldināt un veicināt kļūdainu un neprecīzu vietvārdu izplatīšanos un attiecināšanu uz citiem objektiem. (Piem., nosaukums *Ververu krauja* varētu būt attiecināts tikai uz šo krauju, bet ne “pārnest” uz *Virveļiem* Daugavas pretējā krastā, kaut arī tieši no *Virveļiem* kraujas nosaukums aizgūts).
3. Vietvārdu veidošanās process notiek nemitīgi, un īpaši to ietekmē rakstītais vārds. Ilgstoši rakstos atkārtotas kļūdas ar laiku var kļūt par normu, tomēr valodnieciski un kultūrvēsturiski vērtīgāki vienmēr ir oriģinālie vietvārdi. Bet to atpazīšana un saglabāšana ir daudzējādā ziņā atkarīga no šo vietvārdu lietotājiem.



Latvijas Ģeotelpiskās  
informācijas aģentūra

## Izmantotie avoti

### Pamatavoti:

1. Latvijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas // Dabas aizsardzības pārvalde, <http://www.daba.gov.lv>, sk. 20.01.2017.
2. Latvijas Vietvārdu datubāze <http://vietvardi.lgia.gov.lv>, sk. 20.01.2017.
3. Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Karšu pārlūks <http://kartes.lgia.gov.lv/karte>, sk. 20.01.2017.
4. LR likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993, ar grozījumiem). Pielikums “Latvijas *Natura 2000* – Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju saraksts” (11.01.2014).
5. MK noteikumi Nr. 131 “Par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem” (20.03.2001).
6. MK noteikumi Nr. 175 “Par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem (17.04.2001).
7. MK noteikumi Nr. 50 “Vietvārdu informācijas noteikumi” (10.01.2012).

### Citi:

8. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Periodikas portāls <http://www.periodika.lv>, sk. 20.01.2017.
9. Latvijas Topogrāfisko karšu serviss <http://kartes.gisnet.lv>, sk. 20.01.2017.
10. Delle N., 1937. Zemgales līdzenuma, Augšzemes un Lietuvas devona nogulumi. *Latvijas Universitātes Raksti*. Matemātikas un dabas zinātņu fakultātes sērija, Nr. 5 (01.01.1937).
11. Довгялло Д. И., 1903. Историко-юридические материалы, извлеченные из актовых книг губерний Витебской и Могилёвской. Вып. 31. Витебскъ: Губернская Типо-Литографія.
12. Планы генерального межевания 1780-х гг., М 1:84 000 (2 версты в дюйме). (Дюнабурский уезд). Digitalizētas <http://www.litera-ru.ru>.



Latvijas Ģeotelpiskās  
informācijas aģentūra

**Paldies par uzmanību!**

Otīlija Kovaļevska

LĢIA Ģeodēzijas un kartogrāfijas departamenta Kartogrāfijas nodaļa, Toponīmikas laboratorija

e-pasts: [otilija.kovalevska@lgia.gov.lv](mailto:otilija.kovalevska@lgia.gov.lv)

